1980 VASARA

Mūsų VYTIS

MŪSŲ VYTIS 1980 VASARA

TURINYS

Mokslo siekimas ir jo reikšmė	1
Australijos ASS trisdešimtmetis	3
Poezijos akimirkos	20
Kandidačių svarstymai	22
Veidai - sukaktys	27
Įvykiai ir pastabos	33
Iš kronikos	36
Studijų dienų akimirkos	40
Australiškas sumuštinis	42

KAM ŠIS NUMERIS?

1947 m. pabaigoje, su pirmuoju pokario lietuvių emigrantų transportu, ančiasnapių žemyną pasiekė ir du mūsų sąjūdžio nariai, o 1950 pradžioje Sydnejuje įsisteigė pirmas „australiškas" ASS skyrius.

Šis M.V. numeris kaip tik ir skiriamas mūsų kolegų Australijoje veiklos trisdešimtmečiui paminėti. Praeities akimirkomis, veidais, svarstymais ir „Sumuštiniu" bandome nusikelti į Pietų Kryžiaus padangę bei pažvelgti, kokiais „rožių ir dyglių" takais per 30 metų žygiuota mūsų tolimųjų kolegų-ių.

Už medžiagą dėkojame v.s. Broniui Žaliui, sutelkusiam korniką, pagrindinius rašinius, istorines nuotraukas ir kt. Gal ir neklydo vienas chicagiškis filisteris, pastebėjęs, jog „brolis Žalys yra tikra Dievo palaima skautams ir mūsiškiam Australijos jaunimui".

* * *

Redakcija (su nusiminimu) drįsta pastebėti, jog gausi M.V. skaitytojų dalis yra labai apatiška savajam žurnalui ryšio prasme. Nors mūsų liaudies išmintis ir sako, jog „tyla — gera byla", tačiau šio žurnalo ruošėjai jaustųsi daug laimingesni, jei ir skaitytojai dažniau prabiltų laiškine pastaba, rašiniu, rūpimu klausimu, pataisomis ir pan.

Dabarties atveju: tyla yra bloga byla.

* * *

A. Kleinaitis, tvarkęs M.V. administraciją, nuo vasaros pasitraukė. Leidėjai nuoširdžiai dėkoja kolegai A. Kleinaičiui už kruopštų ilgų metų administravimą.

Kol šioms pareigoms bus pakviestas naujas asmuo, žurnalo administracijos reikalais (prenumeratos, adresų pakeitimo etc.) prašoma kreiptis šiuo adresu: M.V., 8913 S. Leavitt, Chicago, Ill. 60620.

P.S. Ar jau pratęsėte MV prenumeratą, ar paraginote mūsų užrnalo neskaitantį kolegą-ę?

Red.

VASARAI BAIGIANTIS

MOKSLO SIEKIMAS IR JO PRASMĖ

Niekuomet nesigailėjau siekusi aukštojo mokslo! Negaila energijos ir laiko, kurių pareikalavo mano studijos. Jos mane iškėlė į kitokį gyvenimo lygį, ne tiek materiališkai, kiek iš tikrųjų paryškino gyvenimo tikrąją prasmę.

Baigiasi ir dar viena vasara, prasidėjo nauji mokslo metai, taigi, gera proga stabtelti ir pamąstyti, kokia yra aukštojo mokslo svarba.

Akademikai, vyresnieji filisteriai, lygiai kaip ir tikrieji nariai, kandidatai ir dabar jau studijuojantys universitetuose, o ypač tie, kurie dirbate su jaunais skautais, nepraleiskite nė vienos progos papasakoti jaunimui apie mokslo svarbą. Kažkodėl nėra galimybių spaudoje ar kitomis priemonėmis tai atlikti, belieka pavyzdys ir gyvi žodžiai.

Sakote — o ką gi jau taip reikėtų pasakyti?

Minčių yra labai daug ir įvairių.

Laimingi yra tie, kurie pasiryžę tęsti savo studijas. Ir tai žada daryti galvodami ne vien grynai apie save! Ekonominis gerbūvis yra reikalingas ir jo siekti reikia, tačiau yra dar ir kitos, ir gal net svarbesnės, studijų pasirinkimo priežastys.

Siekiant savo gerbūvio, reikėtų neužmiršti daugybės kitų tikslų. Savo išsimokslinimu pasitarnausime šitai draugiškai šaliai, kuri mus priglaudė, kai mes netekom savų namų. Dar svarbiau —išsimokslinę žmonės ras daugiau galimybių pasitarnauti ir kenčiančiai Lietuvai.

Štai pavyzdys. Gyvenu dideliame pastate — iš viso gyventojų yra per pusantro tūkstančio. Pasiėmusi „Draugą", laukiu keltuvo. Prieina prie manęs viena iš pastato gyventojų, man asmeniškai nepažįstama. „O, tai lietuviškas laikraštis, ar ne?" — „Taip" — atsakau. Ir klausiu: „Ar mokate lietuviškai kalbėti?" — „O, ne! Nemoku! Bet aš dirbau vienoje mokykloje, kur darbavosi ir kun. J. Šarauskas. Mes visi jo bendradarbiai labai daug nusimanome apie Lietuvą ir jos dabartinę padėtį. Taip gaila jūsų šalies" . . . Ji patylėjo kiek. Paskui pridėjo: „Taip pat labai gaila, kad kun. Šarauskas dabar jau kitur darbuojasi" — baigė jinai.

Štai ką gali nuveikti, **vienas,** šviesus, sąmoningas, jaunas lietuvis. Mums visiems žinoma, kad kun. Šarauskas ir toliau neužmiršta Lietuvos ir jos vargų.

Tokių džiugių pavyzdžių yra daug daugiau.

Visiems suprantama, kad, mokslo keliu nuėjus, atsidarys durys į įvairias darbo sritis. Juk reikia darbuotojų ir politinėje veikloje, ypač amerikiečių sluoksniuose; reikia ir žurnalistų, ir rašytojų, reikia istorikų ir šiaip visokiausių specialistų. Darbo ir galimybių daug. O kaip nepaprastai trūksta talkos!

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Man ypač rūpi mūsų mieloji lietuvių kalba, mūsų literatūra, mūsų papročiai, mūsų dainos ir tautosaka. Tęsdami savo studijas plačiose srityse, jaunieji studentai pasirodytų tikrai verti lietuvio vardo, jei jie surastų laiko lituanistinėms studijoms, ar tai už įskaitas, o gal ir be jų — kad galėtų rasti laiko ir galimybių kalbai tobulinti; kad lietuvių kalba domėtųsi nuoširdžiai (nebūtinai kitų raginami), nes tik **dvikalbiai** veikėjai galės prisidėti prie Lietuvos reikalo kėlimo.

Studijoms reikia pasišventimo ir planingo darbo. O kai pasiekiami gražūs vaisiai, tada jaučiamas pasitenkinimas ir gyvenimo pilnumas — nesijaučiama praleidus gyvenimą veltui, vien rūpinantis gyvenimo būtinybėmis.

Kviečiu visus akademikus, visų sričių ir įvairių nuomonių: nepraleiskime nė vienos progos priminti jaunimui, kad studijų tikroji prasmė paaiškės tik daugeliui metų praėjus!

Fil. Evelina Masiokienė

DAINA

Kai ji dainavo, aš sėdėjau
ir žiūrėjau.
Svajonės sidabrinės
kaip žvaigždės
Dievo dvare.

Orkestras pritarė,
ir aš girdėjau
balsą
žemės ilgesio
jos dainoj.

fil. Eglė Žižytė-Suchowerskienė

M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

v.s.fil. Borisas Dainutis, pirmasis akad. skautų organizatorius Australijoje

v.s.fil. Vytenis Stašiškis, korp! Vytis įgaliotinis iki 1953 m., daug pasidarbavęs akad. skautams Australijoje apjungti.

30 METŲ AUSTRALIJOS ASS VEIKLAI

PER SKYRIUS PRAĖJO ARTI ŠIMTINĖS NARIŲ

Rašo v.s. Bronius Žalys

Lietuviai akad. skautai Australijos žemyne atsirado su pirmuoju pokario emigrantų transportu iš Vokietijos DP stovyklų 1947 m. pabaigoje (Dainutis, Liubinskas). 1948-1950 m. atvyko ir didesnis skaičius, bet dvimetė valdžios sutartis (kurią turėjo atlikti visi atvykusieji) neleido jiems pastoviau įsikurti vienoje vietoje ir susiorganizuoti.

Vienas pirmųjų akad. skautų viešų pasirodymų buvo 1948 m. vykusioje Pan-Pacifiko džiamborėje, kur dalyvavo ir 4 vytiečiai: Dainutis, Jurskis, Liubinskas ir Vitkūnas. Vytiečiai vadovavo ir besikuriantiems rajone skautams.

1948 m. pradžioje senj. B. Dainutis buvo paskirtas Korp! Vytis įgaliotiniu. Jis palaikė ryšius su korp. Valdyba, pravedė atvykusių akademikų registraciją, aprūpindavo juos informacija.

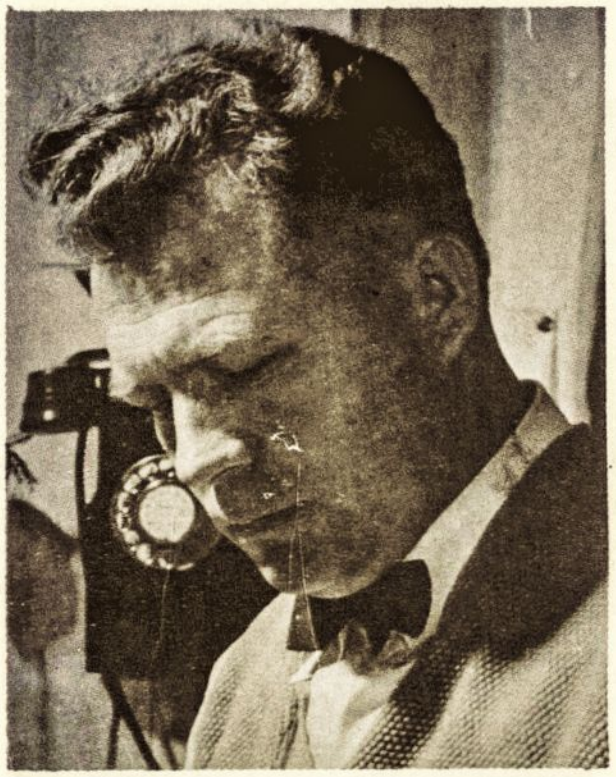

s.fil. Ant. Bakaitis, Australijos ASS seniūnijos seniūnas 1953-55

fil. Em. Pankevičius, buvęs Australijos ASS seniūnijos seniūnas 1955-59

„1949 lapkričio mėnesį Scheyville, NSW, apsigyveno Korp! Vytis valdybos vicepirmininkas fil. Stasiškis su žmona, SSD-vės t.n. Sofija Kanišauskaite-Stasiškiene. Jie toliau tęsė ASS narių registracijos bei informacinį darbą, perėmę Korp! Vytis ir SSD įgaliotinių pareigas.

Apie 1950-51 m. pradėjo ryškėti akademikų telkimasis į miestus; kai kurie tyrė galimumus studijuoti. Korp! Vytis įgaliotinis ėmė kelti mintį burtis į skyrius. Buvo ir taip, kad įgaliotinis, palaikydamas ryšius su vytiečiais, žinojo jų adresus kurioje nors vietovėje, tuo tarpu šie, kad ir arčiau tarpusavyje gyvendami, dar nebuvo susirišę. Teko tad juos suvesti į krūvą. Pirmiausia ASS skyrius įsisteigė Sydnejaus mieste, po to Adelaidėje, pagaliau Melburne. Pradėta konkrečiau veikti.

1951 m. rugpiūčio mėn. įgaliotinio pranešime ASS Suvažiavimui nurodyta, kad sąrašuose turima: 10 junjorų, 17 senjorų, 3 filisteriai, 3 kandidatės, 11 tikrųjų narių, 1 filisterė . . . 1953.1.2 įgaliotinis V. Stasiškis savo darbą baigė, perduodamas pareigas naujai išrinktam seniūnui fil. A. Bakaičiui, kuris toliau tęsia savo įpėdinių darbą.

Studenčių skaučių reikalais čia rūpinosi t.n. S. Stasiškienė. Sesių Australijoje yra žymiai mažiau kaip brolių, tad joms sunkiau susiburti ir į atskirus vienetus; tik prie Adelaidės ASS skyriaus jos sudaro atskirą skiltį. Veikiama ASS skyriuose darniai ir sutartinai su broliais" (Akademinė Skautija, psl. 218-219).

1955 ASS įgaliotiniu Australijos seniūnijai paskirtas senj. E. Pankevičius, šiose pareigose minimas dar 1959 m.

Tik Adelaidės ASS skyrius nuo įsikūrimo dienos nebuvo nutraukęs savo veiklos, Sydnejaus ASS skyrius nustojo veikęs apie 1951-52 m., Victorijos-Tasmanijos skyrius — apie 1961 m.

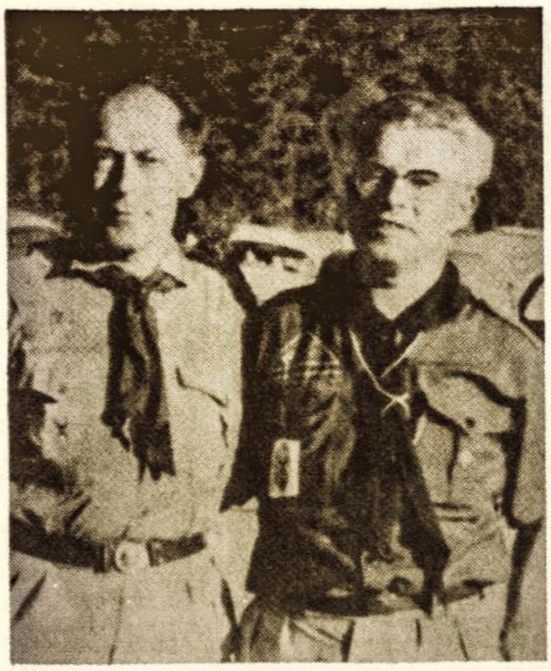

s.fil. Pr. Dauknys ir s.fil. Petras Butkus, LSS Austr. rajono dvasios vadovas.

s.fil. Izidorius Jonaitis, ilgametis ASS įgaliotinis Australijai, Sydnėjaus sk. p-kas 1978-80

ASSąjūdžiui tapus trečia LSS šaka, rajono vadiją irgi teko papildyti ASS įgaliotiniu-vadeiva. Nuo 1970 m. ASS rajono įgaliotine-vadeive, skyriui likus vieninteliu visame rajone, laikoma Adelaidės skyriaus pirmininkė s.fil. Stasė Pacevičienė, nuo 1971 — ps.fil. Janina Maželienė, o nuo 1974 — vėl S. Pacevičienė.

1974 m. ASS įgaliotiniu Sydnejuje paskirtas ps. fil. Izidorius Jonaitis, nuo 1974.12.4 pakviestas ASS atstovu prie rajono vadijos. Jo dėka rajone pradėtas ASS atgaivinimas: atsteigti Melburno ir Sydnejaus skyriai, pravesta propaganda per skautišką rajoninę spaudą dėl akademikų šakos reikalingumo ir t.t. 1978.1.7 Šeštosios Tautinės Stovyklos rajone suruošta akademikų sueiga, kurioje dalyvavo JAV, Adelaidės, Melburno skyrių nariai bei pavieniai akademikai iš Sydnejaus. Ši sueiga daug prisidėjo prie ASS išpopuliarinimo rajone.

ADELAIDE

1950 m. pradžioje Adelaidės mieste ir apylinkėse apsigyvenus keletui vytiečių, senj. Vacys Ilgūnas ėmėsi skyriaus įkūrimo iniciatyvos. Steigiamoji sueiga sušaukta 1950.5.28; steigiamąjį aktą, be iniciatoriaus V. Ilgūno, pasirašė Bronė Mockiūnienė, T. Žurauskas ir J. Vildžius.

VADOVYBĖ. Pirmąją skyriaus valdybą sudarė: pirm. — V. Ilgūnas, vicepirm. — B. Mockūnienė, junjorų tėvūnas — senj. Algis Navakas, reikalų vedėjas — senj. Vl. Užubalis.

Sekančias valdybas sudarė:

1951.6.10: pirm. — senj. J. Vildžius, nariai — t.n. B. Mockūnienė, senj. V.

s.fil. V. Ilgūnas, Adelaidės skyriaus steigėjas.

Sueiga-akademija 1954 Adelaidės universitete: vėliavininkai t.n.N. Šurnaitė, senj. A. Vitkūnas, fil.dr. J. Mažeikienė.

Ilgūnas, senj. A. Navakas;

1952.6.22: pirm. — senj. T. Žurauskas, t.n. S. Stasiškienė, fil. V. Stasiškis;

1953: pirm. — senj. J. Naujalis, senj. J. Vildžius, senj. A. Navakas;

1954.8.10: pirm. — fil. S. Pacevičienė, J. Naujalis, senj. A. Navakas;

1956-57: pirm. — senj. J. Naujalis, A. Vitkūnas, fil. S. Pacevičienė;

1958-59: T. Žurauskas, N. Šurnaitė, A. Jankauskas;

1960-61: pirm. — B. Mockūnienė, V. Ilgūnas, A. Vitkūnas;

1962-63: pirm. — S. Pacevičienė, V. Ratkevičius, L. Radzevičiūtė;

1964-67: pirm. — A. Vitkūnas, B. Mockūnienė (nuo 1967 — Č. Dubinskas), G. Straukienė;

1968-71: pirm. — S. Pacevičienė, V. Rutkevičius, Č. Dubinskas;

1971-74: pirm. — J. Maželienė, V. Ilgūnas, Č. Dubinskas;

1974.4.30—1975: pirm. — S. Pacevičienė, V. P. Neverauskas, V. Ilgūnas;

1975.3.25: pirm. — V. Neverauskas, nariai — N. Ratkevičienė, V. Ilgūnas, J. Mockūnas ir J. Mikužis;

Nuo 1976 m. pradžios iki 1979 m. vidurio: pirm. — J. Mockūnas, B. Mockūnienė, A. Vitkūnas. Nuo to laiko nauja valdyba neišrinkta; ryšininko pareigas eina A. Vitkūnas.

Skyrius nuo pat savo gyvavimo pradžios turėjo du mecenatus: Antaną Pacevičių ir Joną Mockūną (mirusį 1975).

SKYRIAUS VEIKLA buvo gaji ir šakota: be sueigų, ruoštos išvykos į gamtą, įsijungta į socialinę-bendruomeninę veiklą, talkinta vietos skautų vienetams.

Adelaidės skyriaus kolegos-ės ir mecenatai pozuoja po pirmosios Kaziuko mugės 1953 kovo 4 d.

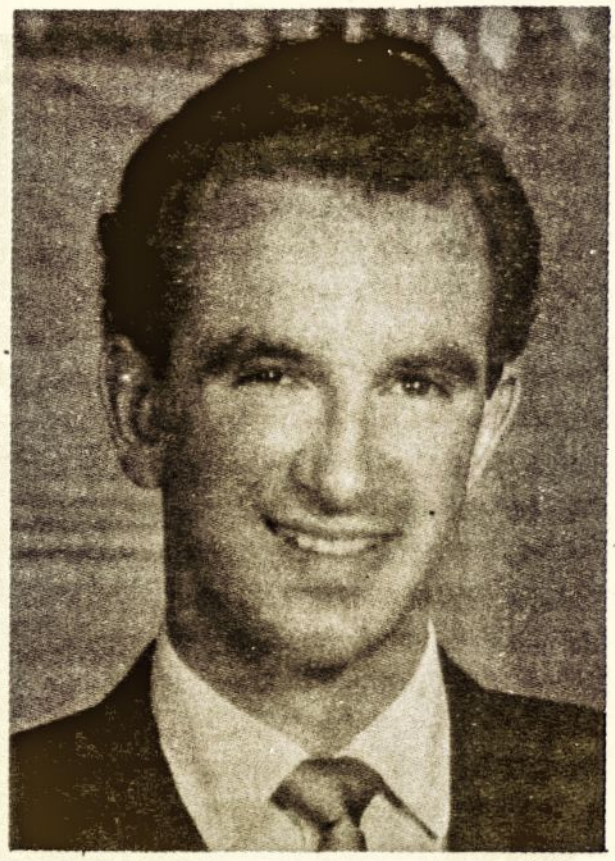

senj. Jurgis Naujalis, skyriaus p-kas 1953-54 ir 1956-57

1950-51 m. skyrius kuklia auka parėmė besisteigiančią pirmąją lietuvišką spaustuvę Adelaidėje, sušelpė lietuvius studentus-ligonius Vokietijoje, suruošė kaukių balių, suorganizavo ligonių lankymą Adelaidės ligoninėse, jiems įteikdamas dovanėlių ir lietuviškos spaudos.

1951.3.1 — 5.13 laikotarpiu skyrius suruošė paskaitų ciklą visuomenei; prelegentai buvo skyriaus nariai ir kviesti visuomenininkai.

1951.10.18 atšvęstos ASS 27-tos ir skyriaus metinės. Ta proga senjoro pasižadėjimą davė G. Straukienė, V. Dainius, B. Milaknys ir J. Vizbaras.

1952.6.8 paminėta dvimečio sukaktis.

1953.3.8, drauge su skautais, suruošta pirmoji Kaziuko mugė; pelnas paskirtas tunto stovykl. inventoriui įsigyti, sušelpta Vasario 16 gimnazija Vokietijoje.

1954.4.26 — skyrius, drauge su skautais, suruošė „Jurginių kermošių"; didesnė pelno dalis skirta labdaros reikalams.

1954.10.23 Adelaidės Universiteto patalpose skyrius drauge su svečiais atšventė ASS 30-mečio sukaktį; į ją atsilankė Adelaidės ir Vytauto Didžiojo universitetų akademikai.

Laike 1955-70 m. skyriaus veikla kiek sulėtėjo. Dalis narių išvyko į užjūrius, persikėlė į kitus miestus ar dėl kitų priežasčių išstojo iš skyriaus. Tačiau skyriaus veikla nesustojo. Į tradiciją įėjo iešminių ruošimas, remta savaitgalio mokyklos, studentų sąjunga, vietos lietuvių teatras, skautų tuntas, Vasario 16 gimnazija Vokietijoje, lietuviška spauda, paskirta lėšų „Laisvės Lietuvai!" fondui. Kai kurie akademikai įsijungė į Vilniaus tunto veiklą vadovais ar instruktoriais. Kai kurie jų ilgus metus dirbo rajono vadijoje.

v.s.fil. Vyt. Neverauskas, buvęs LSS Australijos rajono vadas, ALB-nės krašto valdybos p-kas dvi kadencijas, Adelaidės ASS skyr. p-kas 1975-76

ps.fil. Č. Dubinskas, ilgametis Adelaidės ASS valdybų narys.

Skyriaus sueiga 1962 m: fil. kun. P. Dauknio sutiktuvės.

fil. Br. Mockūnienė, Adelaidės ASS skyr. p-kė 1960-61, visuomeninininkė, autorė, skautiškos veiklos žadintoja.

1971 m. pravestas vajus Vasario 16 gimnazijai paremti.

1972 — suruošta kultūrinė popietė, kurios metu visuomenė plačiau supažindinta su JAV lietuvių solistais St. Baru ir D. Stankaityte; sutelktos lėšos paskirtos vykstantiems į PLJaunimo kongresą Amerikoje.

1973.12.2 suruošta ASS šešminė. Tų metų gruodžio 16 d. iškilmingos sueigos metu į senjorus pakelti V. P. Neverauskas ir J. Mockūnas, į tikrąsias nares — B. Mikužienė ir A. STankevičiūtė; iškilmės užbaigtos banketu.

Dalis ASS narių su Vilniaus tunto vadovais ir Rajono vadu v.s. dr. A. Mauragiu, 1974.

1974.11.10 skyrius iškilmingai paminėjo ASS 50 m. jubiliejų.

1975.5.25 atšvęsta skyriaus veiklos 25-metis.

1977 m. skyrius paskelbė prozos veikalo konkursą; 500 dol. premija paskirta fil. B. Mockūnienei (už romaną „Saulėlydis") ir įteikta Šeštosios Tautinės Stovyklos metu 1978.

TRADICIJOS. Prisilaikoma akad. skautų tradicijų, turėtų Kauno universitete. Skyrius kiekvienais metais prieš Kalėdas šaukė tradicinę sueigą, kurios metu buvo uždedamos spalvos vienerius metus išbuvusiems ASS junjorams; sueiga paprastai buvo užbaigiama iškilmingais pietumis.

MELBOURNE

1952.5.11 A. Žilinskas sušaukė akademikus skautus, gyvenančius Melburne, pasitarimui dėl šio miesto organizuotos akad. skautų veiklos. Nutarta steigti vienetą, jį pavadinant ASS Viktorijos-Tasmanijos skyriumi.

VADOVYBĖ. 1952.7.6 d. (vienete esant virš dešimt narių) sudaryta pirmoji skyriaus valdyba: pirm. — E. Pankevičius, sekr. — I. Laisvėnaitė; valdyba nuo 1953.1.3 papildyta iždininku — J. Mingaila ir spaudos ryšininku — A. Žilinsku.

1953.12.23 valdybą sudarė pirm. — E. Pankevičius, nariai — I. Laisvėnaitė, A. Žilinskas.

1955.3.5 perrinktą skyriaus valdybą dar papildė B. Dainutis, Vydūno Šalpos Fondo įgaliotinis.

Melbourno korp! Vytis nariai apie 1955 m.

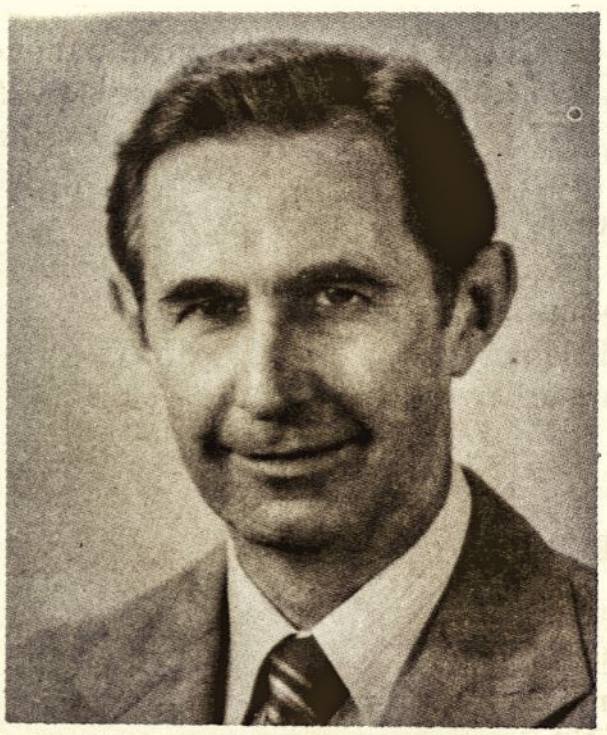

j.ps.fil. Algis Žilinskas, Melbourno skyriaus organizatorius.

Pirmas ASS savaitgalis - 1956, Mt. Evelyn

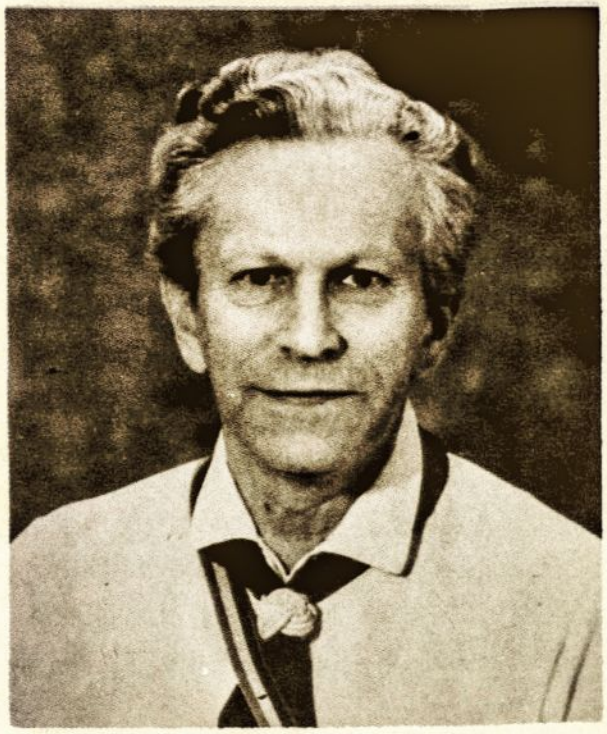

j.v.s.fil. Vyt. Vaitkus, ilgametis jūrų skautų vadovas, dabartinis Melbourno ASS sk. p-kas

1956 m. valdybon išrinkti: skyriaus pirm. — E. Pankevičius, A. Žilinskas, I. Laisvėnaitė;

1957 m.: pirm. — V. Vaitkus, A. Talaška, R. Jakutytė;

1958.12.19: skyriaus pirm. — I. Laisvėnaitė, J. Mikolajūnas ir K. Bredikytė;

1960.1.6: pirm. išrinktas senj. A. Žilinskas; valdyba kiek vėliau papildyta K. Bredikyte.

SKYRIAUS VEIKLA, šalia sueigų, iškylų-ekskursijų, filmų vakarų, pobūvių ruošimo, rėmėsi talka vietos skautų tuntui. Skyrius jungėsi į įvairius skautiško-akademinio gyvenimo poreiškius.

1953.3.15 skyrių lankė ASS vadovai — fil. V. Stasiškis ir fil. S. Stasiškienė;

1954.10.10 — atšvęstas ASS 30-metis;

1955.1.3 suruošta išvyka į Morningtoną, o tų pat metų rugpiūčio 10 d. — šokių vakaras;

1956.4.6 — 8 d. — Atvelykio savaitgalio metu — akademikai suruošė pirmąjį akademinį savaitgalį (susilaukusį 33 dalyvių) Mt. Evelyn vietovėje. Jo metu skaitytos įvairiom temom paskaitos, vyko diskusijos. Stovyklai vadovavo senj. A. Žilinskas.

1957.2.22—24 d. Mt. Evelyne suruoštas antras akademinis savaitgalis, kurio pagrindine svarstytos „XX-jo amžiaus žmonijos problemos". Stovykloje dalyvavo Sednejaus ir Adelaidės atstovai. Dalyvių — 54. Stovyklos metu suruoštas kaukių vakaras. Stovyklai vadovavo senj. A. Žilinskas;

1958.4.11—13 suruoštas trečias akademinis savaitgalis Mt. Evelyne. Stovyklai vadovavo A. Žilinskas. Dalyvių — apie 50.

1959.5.15—17 įvykusio IV-jo akademinio savaitgalio metu vėl pateikta visa eilė paskaitų lietuvybės ir kt. temom. Savaitgaliui vadovavo J. Mikolajūnas.

Savaitgaliai buvo įvairinami iškylomis, laužais bei kaukių baliais.

1960 m. prasidėjo skyriaus nykimas: daug narių baigė studijas, dalis išvyko į užjūrius, mažėjo sueigose atsilankančių skaičius.

Melbourno kolegos, susirinkę pakėlimo į senjorus proga kovo 2, 1980

„Populiarieji savaitgaliai, į kuriuos atvykdavo ir svečių, kai kuriems nebepatiko, nes buvo griežta skautiška drausmė, tvarka ir griežtai draudžiama vartoti svaigieji gėrimai". („Studijuojant Australijoje", psl. 27)

Po 1961 m. apie ASS Viktorijos-Tasmanijos skyrių nieko nebegirdėti.

ASS skyrius Melburne atsikūrė 1977.11.20 filisterių A. Žilinsko ir V. Vaitkaus pastangomis. Steigiamojoje sueigoje dalyvavo 6 broliai ir 1 sesė. Skyrių sudaro FSS ir Korp! Vytis padaliniai.

VADOVYBĖ: Steigiamosios sueigos metu į laikinąją valdybą išrinkti fil. A. Žilinskas ir fil. V. Vaitkus. Fil. Žilinskui dėl darbo išvykus ilgesniam laikui į Sydnejų, skyriui pirmininkavo V. Vaitkus. Nuo 1979.3.23 jam talkina A. Žilinskas.

VEIKLA. Paskiri nariai buvo įsijungę į Šeštosios Tautinės Stovyklos organizavimą, dalyvavo jos rajone įvykusioje JAV-Australijos akademikų sueigoje, ruošė kandidatus; pora skyriaus atstovų dalyvavo akademiniame savaitgalyje 1979, N.S.W.

1980.3.1 sueigoje senjorų spalvos suteiktos junjorams E. Stasiliūnui ir A. Vaitiekūnui.

SYDNEY

„1950.2.18 Sydnejuje įsteigtas ASS skyrius, į kurį įstojo 7 nariai. Steigiamai sueigai, vykusiais enj. J. Jurskio bute, pirmininkavo fil. I. Jonaitis. Skyriaus organizatoriumi ir pirmininku išrinktas senj. Jaunutis Jurskis (Akademinė Skautija, psl. 220)."

Skyriaus organizavimo darbas nusitęsė iki tų metų rugsėjo mėnesio. Tuometinis

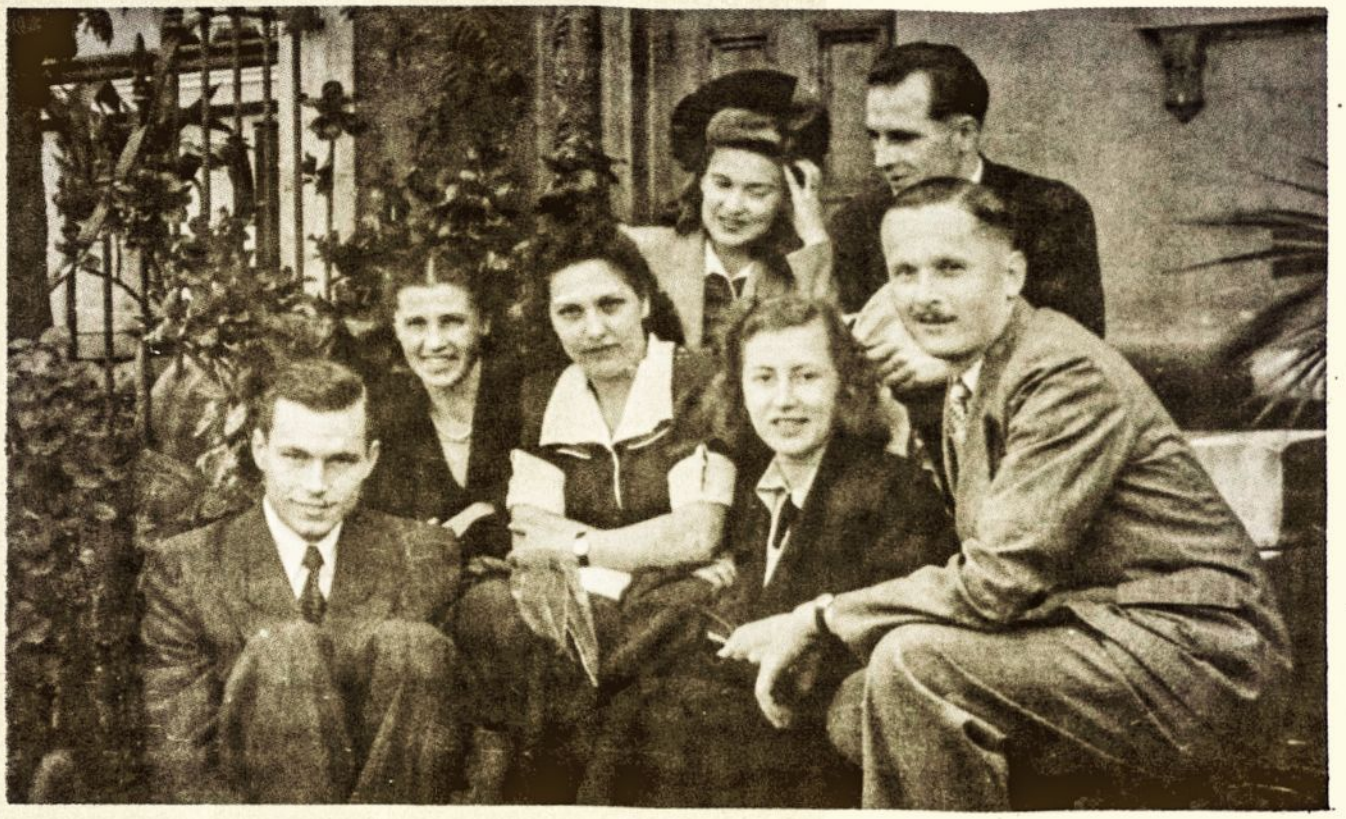

ASS Sydnėjaus skyriaus antroji sueiga pas J. Jurskį 1950 m.

ASS žurnalas Vytis (1950 m. gruodžio Nr. 11-12) rašo: „ASS skyrius buvo įsteigtas . . . Sydnejuje š.m. rugsėjo 8 d. Tautos šventės proga. Tuo tarpu skyrius neišsirinko valdybos, tik sutarė rinktis kiekvieno nario paeiliui organizuojamose sueigose ar iškylose Sydnejaus apylinkėse. Pirmuoju tokiu organizatorium išrinktas sktn.fil. Vytenis Stasiškis. Pirmuoju junjoru priimtas V. Doniela".

Nesant išlikusių skyriaus raštų bylų, gana sunku nustatyti tikras skyriaus veiklos datas.

Mūsų Vytis 1952 kovo-balandžio Nr. 3-4 pateikia tokią žinutę: „Senj. Vytautas Deikus išrinktas ASS Sydnejaus skyriaus pirmininku". Yra žinoma, kad skyriaus sueiga buvo sušaukta 1951.1.7, bet ar V. Deikus išrinktas jos metu, ar vėliau — neaišku (fil. I. Jonaičio prisiminimais, pirmininko rinkimai įvykę 1951 m. vidury).

VEIKLA. Sušauktos kelios sueigos. Akademinė Skautija (psl. 270) rašo: „Dėl didesnių atstumų, sunkių gyvenimo sąlygų ir kitų kliūčių, skyrius žymesnės veiklos neparodė. Nebuvo ir prieauglio, nes lietuvių studentų skautų Sydnejaus aukštosiose mokyklose kaip ir nebuvo. Todėl 1951 m. pabaigoje skyrius nustojo veikęs". Ad Meliorem (Nr. 3, 1954.3.20) rašo, kad „Sydnejaus skyrius sujungtas su Australijos Korespondenciniu skyrium. Vadovauja fil. A. Bakaitis . . ."

1955-56 m. įvykusioje „Aušros" tunto stovykloje stovyklavo 4 buvusios akademikės: I. Dudaitienė, L. Deikienė, T. Vingilienė ir E. Veteikienė.

Nors ASS skyrius oficialiai ir neveikė, bet dalis pavienių akademikų susispietė 1956 m. suorganizuotame Sydnejaus Senųjų SKautų Židinyje, taip palaikydami tarpusavį ryšį.

1974.10.6 d. ASS įgaliotinio fil. I. Jonaičio iniciatyva Sydnejuje gyveną ASS nariai ir bičiuliai suoruošė ASS 50-mečio minėjimą.

Senj. Vyt. Deikus,
Sydnėjaus
skyriaus p-kas 1951-52

Sydnėjaus kolegės Ketvirtoje Tautinėje 1959 - Morningtone, Austr.

Du Australijos (ir Sydnėjaus) Didieji: v.s.fil. A. Jakštas - buvęs, ir v.s. B. Žalys - dabartinis LSS Rajono vadas.

ASS Sydnėjaus skyrius. Dešinėje - fil. I. Jonaitis, Australijos ASS įgaliotinis.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

ps.fil. Eglė Žižytė-Suchowerskienė, Sydnėjaus ASD p-kė 1979-80

1978.2.27 d. (vėl fil. I. Jonaičio iniciatyva) Sydnejuje vėl susiorganizavo ASS skyrius; jį sudarė Filisterių Skautų S-gos ir Akademikių Skaučių D-vės padaliniai.

VADOVYBĖ. ASS skyriaus pirmininku steigiamosios sueigos metu išsirinktas fil. I. Jonaitis, ASD vadovės — Julija Bogušaitė-Bassil ir Ginta Viliūnaitė, kandidačių globėjos — fil. Marija Milienė ir fil. Jadvyga Viliūnienė.

Nuo 1979.2.2 ASD vadove išsirinkta ps.fil. Eglė Suchowerskienė.

VEIKLA. Nuo pat savo veiklos pradžios skyrius užsiangažavo eile geraí paruoštų renginių:

1978.12.3 — LSS 60-mečio užbaigimo proga tikrosios narės pasižadėjimą davė ir spalvas gavo L. Barkutė, G. Viliūnaitė, R. Maksvytytė-Gakienė; filisterės — J. Bogušaitė-Bassil (E. Žižytė-Suchowerskyj filisterės spalvas gavo J.A.V., VI-sios T.S. metu). Šventės proga fil. E. Jonaitienė skaitė paskaitą apie akademikų įnašą į tautinį-visuomeninį-skautišką gyvenimą.

1979.7.27-29 d. šv. Jurgio skautų stovyklavietėje (Heathcote, N.S.W.) suruoštas akademinis savaitgalis. Paskaitininkai buvo: prof. V. Doniela (Etikos problemos), kun. dr. P. Bačinskas (Religija ir skautai), dr. Danius Kairaitis (Lietuvių politinė veikla išeivijoje), dr. G. Kazokienė (Kelionių į Lietuvą reikšmė jaunimui), Sydnejaus universiteto dėstytoja Daiva Bieri (Individualybės problemos). Savaitgalio metu suruošta vakaronė, iškyla į Tautinį Parką, apsilankyta Lietuvių Sodyboje Engadine, kur dalyvauta pamaldose. Dalyvių — 30.

1979.10.7 skyrius suruošė Akademinės Skautijos 55-mečio meniėjimą.

1979.12.3, skyriaus sueigos metu suruoštas priėmimas J.A.V. akademikų skautų veikėjams, Vyteniui ir Sofijai Statkams.

Talkininkauta kitoms organizacijoms, ruošiant Vilniaus Universiteto 400 m. minėjimą, Tautos šventę ir kt.

KORESPONDENCINIS SKYRIUS

Ne visi Australijoje gyveną akad. skautai įsijungė į ASS skyrius: dalis gyveno provincijoje arba tokiose sąlygose, jog dalyvavimas organizuotoje akademikų veikloje buvo neįmanomas. Jie buvo apjungti Vyčio korporacijos KORESPONDENCINIAME SKYRIUJE. Žinių apie šį skyrių išlikę mažai.

Ad Meliorem 1952.4.16 pateikia šį korespondencinio vieneto narių sąrašą:

Č. Dubinskas, senj. — Woomera, S.A.
E. Gaška, senj. — Darvin, N.T.
A. Taškūnas, senj. — Merredin, W.A.
R. Norvydas, senj. — Bethanga Lower, Vic.
G. Žemkalnis, senj. — W. Sale, Vic.
B. Barkauskas, senj. — Bathurst, N.S.W.
B. Dainutis, senj. — Sth. Melbourne, Vic.
J. Mingaila, senj. — East Melbourne, Vic.
E. Pankevičius, senj. — East Bentleigh, Vic.
A. Žilinskas, junj. — Moorabin, Vic.
G. Janulevičius, in. junj. — Ascot Vale, Vic.
A. Bakaitis, fil. — Mornington, Vic.

ASS rajono archyve išlikusiame (nedatuotame) skyriaus narių sąraše, be anksčiau išvardintų, minimi dar šie akademikai:

V. Deikus, senj. — Cabramatta, N.S.W.
I. Jonaitis, fil. — Balmain, N.S.W.
J. Jurkis, senj.
J. Kazokas, fil..

Iš korespondencinio skyriaus narių buvo reikalaujama minimalinio pareigų atlikimo: nario mokesčio duoklės, skautiškos spaudos prenumeravimo, dalyvavimo korespondencinėse sueigose-pasitarimuose ir t.t. Su jais laiškais-aplinkraščiais ryšius palaikė ASS seniūnai, jiems buvo siuntinėjamas „Ad Meliorem!" biuletenis.

* * *

Tokia yra apybraižinė Australijos ASS vienetų 30 metų nueito kelio apžvalga.

1978 m. Australijoje vykusi Šeštoji Tautinė Stovykla į vietos ASS kūną įpylė atšviežinto kraujo: šiuo metu vėl gyvuoja 3 skyriai, vyksta gana gyva veikla. Iš dalies pasikeitė ir pžiūros į ASS reikalingumą. Tikėkimės, kad ASS šiame žemyne išvarys gražią darbo vagą ir ateinančiame dešimtmetyje.

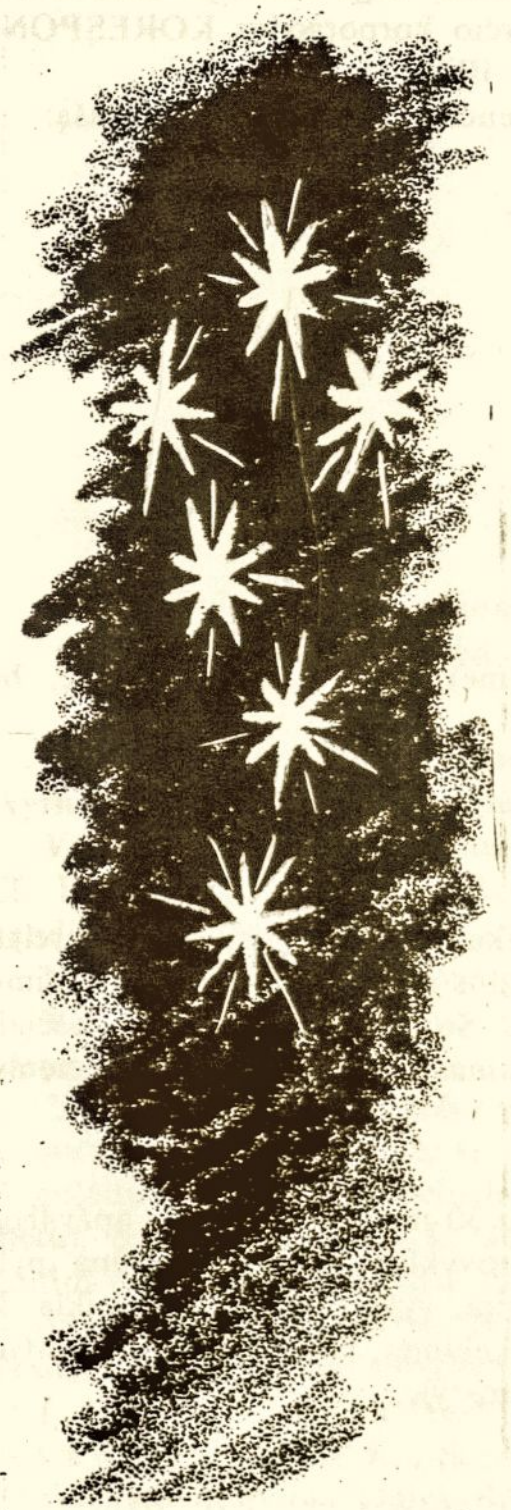

APIE PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĘ DEKLAMUOJA

PAVASARIO VĖJAS

Iš po debesio juosvoko
jis išsprukęs gūsiais šoka,
klykteli juoku pašėlęs
tas klajūnas linksmas vėjas — —

Toks nenuorama, matytis, —
urzgia, kaukia, kaip šunytis,
tai vėl švilpčioja bernioku
topolio viršūnėn šokęs — —

Ir vis juokias, juokias, juokias —
vaiku verkia, paukščiu suokia,
kelia namo stogą seną,
vėl prie durų pabarbena — —

Šūst į medį — šakas glosto!
Švilpt — mergų sijono klsotėn!
debesį pagriebęs kuria,
drasko jachtos baltą burę — —

Kur jis skrenda — gėlės žydi,
krūmams kekių nepavydi,
praskamba jo fleitos tonai,
čiulba paukščių milijonai — —

v.s. Bronius Žalys

FILISTERĖ

TAVE

Kai klausi: ką aš myliu?
Pagalvoju, atsakau —
Kad myliu rudenio saulėtas dienas,
Ir gėles išbarstytas laukuose,
Ir kartų vyną, raudoną, kaip ugnies liežuviai,
Kuris apsunkina galvą.

Ir tada aš pagalvoju apie tave!

fil. Eglė Žižytė-Suchowerskienė

SKAUTŲ BIČIULIS

PALYTĖČIAU SAULĖS VEIDĄ

Saulė kaba taip žemai,
kad paliesčiau ją ranka,
jei pavyktų man lanka
dar arčiau prie jos prieiti.

Aš paglostyčiau jos veidą,
šiltą, šypsantį, malonų,
pasisemčiau jos šviesos,
kad galėčiau, namo grįžęs,
pasakyti savo mamai:
— Tu į saulę panaši! —

Juozas Almis Jūragis

Trys kolegės svarsto

MINTYS PO TAUTINĖS STOVYKLOS

„Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būt".

Aš tikiu, kad šios dainos žodžius galime pritaikyti net ir tam mūsų jaunimui, kuris nėra gimęs Lietuvoje. Savaime aišku, jog yra gera, kad lietuvių kilmės jaunimas nori būti lietuviais, bet taip pat svarbu to jaunimo tautinė kokybė.

VI-oji Tautinė Stovykla sušaukė visus į Australiją, Gilwell parkas priglaudė mus. Mes nekantriai laukėme atvykstančių lietuvių skautų ir skaučių iš užjūrių. O jų atvažiavo virš šimto, nepabijoję vargo nei didelių išlaidų. Pačios Australijos dalyvavo apie trys šimtai sesių ir brolių; tokios didelės stovyklos mes čia niekada nesame turėję. Stovykloje pasirodė labai seniai nematyti veidai, o taip pat daug naujų.

Taigi — susirinko didelis skaičius. Kodėl? Atsakymas labai paprastas. Mes — jaunimas — norėjome susipažinti, susidraugauti, išmokti ir pamatyti ko nors naujo, pasikeisti mintimis ir patyrimu su savo užjūrio broliais ir sesėmis. Svečių viešnagės ir stovyklos dienomis sukūrėme artimus draugystės ryšius, kurie dar ir dabar tarp daugelio mūsų tebėra gana stiprūs. Užjūrio svečiai grįžo namo patenkinti savo Šeštosios Tautinės Stovyklos išvyka, pilni gražių įspūdžių ir prisiminimų. Nemažiau pergyvenome ir mes, sugrįžę į savo namus, užbaigę šią istorinę stovyklą.

Tautinės Stovyklos metu mes susipažinome su Šiaurės Amerikos lietuvių skautų gyva, energinga ir prityrusia veikla. Daug ko pasimokėme, pasimainėme mintimis, savo rūpesčiais. Australijos lietuviams skautams šioji stovykla ir atvykę užjūrio skautai,-ės paliko didelį įspūdį, uždegė merdėjančią lietuviško skautavimo ugnelę. Sugrįžus į namus, nemažai mūsų nutarė, kad reikia daugiau įsijungti į lietuvišką skautavimą, sustiprinti lietuvių skautų veiklą Australijoje. Žiūrint į ateitį, mes turime būti aktyvūs skautai, stiprėti lietuvybės dvasia; tuomet stiprės ir Lietuvių Skautų Sąjunga Australijoje.

Bet ar LSS Australijoje stiprės, priklauso nuo mūsų — jaunimo! Kad visa tai būtų verta ir lietuviškoji skautybė galėtų dar ilgą laiką tęstis, reikia turėti aktyvius vienetus — skiltis draugoves ir pan., kur daugel skautų ir skaučių būtų gerai paruošti, turėtų didelį prityrimą. Kalbant apie Sydnėjų (kur aš gyvenu) matau, kad tik mažas mūsų skautiško jaunimo būrelis turi didesnį prityrimą.

Neabejoju, kad jaunimas norėtų būti stipriau skautiškai išlavintas, bet trūksta dažnai gerų vadovų; kiti, galintieji vadovauti, pritingi ar savo laisvalaikį praleidžia kitaip. Užtat ir yra toks mažas skaičius patyrusių vadovų ir vadovių. Daugelis mūsų jaunimo savo noru seks paskui, bet nevadovaus, nes būti vadovu reikia turėti

patyrimo, įdėti energijos ir darbo, pašvęsti savo laiką. Savaime aišku, kad vadovavimo charakteris dažniausiai yra prigimtas dalykas.

Tad kaip mes galėsime išlaikyti lietuvišką skautišką veiklą, jei jaunimas turės vis mažiau ir mažiau patyrusių vadovų?

Aš turiu porą pasiūlymų. Mes galėtume siųsti gabesnius skautus ir skautes į Gintaro-Ąžuolo vadovų mokyklas Amerikoje kas keletą metų. Ten jie išmoktų ne tik vadovauti, bet taip pat užsidegtų entuziazmo dirbti bei padėti jaunesniems. Problema šitam reikalui gali būti lėšos. Girdėjau — steigiamas Australijos Lietuvių Skautų Fondas; tikiu, kad jis nebus tuščias. Mūsų bendruomenė — tautiečiai yra duosnūs, atsiranda vienas kitas palikimas. Pagaliau mes patys galim sutelkti pinigų ir kitais būdais.

Siųsti į Ameriką nevisados galėsim: steikime kokius nors kursus vadovams čia, Australijoje. Kas antri metai turime Australijoje rajoninę stovyklą, kur dalyvauja nemažas skaičius skautų ir skaučių. Aš nematau jokios priežasties, kodėl tuo pačiu laiku negalėtume suorganizuoti vadovų ir vadovių kursus. Gal būtų įmanoma kviesti į talką iš Amerikos lietuvių skautų vadovus ar net patyrusius australų vadovus.

1977 m. per velykinę stovyklą Sydnėjuje buvo pravesti vadovams kursai. Atvyko net iš Melbourno septyni skautai ir skautės. Per keturias stovyklos dienas išmokta naujų dalykų, įsigyta nemažai patyrimo. Man atrodo, kad vadovų mokyklos ir kursai gali mums padėti išspręsti prityrusių jaunų vadovų ir vadovių reikalą.

Baigiant, kyla klausymas, ar mes norime sustiprinti lietuvišką skautavimą Australijoje? Atsakymas — manau — yra tos tautinės dainos posme: Lietuviais norime ir būt!

Laima Barkutė

APIE „TARPTAUTIŠKUMĄ"

Gyvendamos lietuvių bendruomenėje, turbūt visos ir ne vieną kartą išgirdome sakinį „čia ne lietuviška" ta prasme, kad tai todėl negražu ir negera. Mes pačios, būdamos lietuvaitės, pažiūrime dažnai į pasaulį per lietuviškus akinius,ir žmones bei jų veiksmus įvertiname savuoju lietuvišku supratimu. Lygiai taip pat dažnai aš (manau, kad ir daugelis iš jūsų) sustabdau save, prieš padarydama galutinį sprendimą, ir pagalvoju: juk Dievui, Tėvynei ir Artimui nėra Dievui, Lietuvai tėvynei ir Artimui . . .

Tam panagrinėti aš peržvelgiau kelias protingesnių žmonių (ne farmaciją studijuojančių) knygas ir susipažinau su jų mintimis, kurios tikrai yra logiškos, lengvai suprantamos ir atspindi, man rodos, mūsų visų supratimą.

Klausimas nėra „ar etnologiškai bet kuri didelė valstybė gali atsekti savo tikrą tautinę kilmę bei charakterį", bet turime tik paprasčiausiai atsakyti savo atsiradimo šiame pasauly priežastis ir pasekmes. Visi pripažinsime, kad mūsų pradinis atsiradimas toje šeimoje, tame krašte ar toje aplinkoje yra grynai atsitiktinis.

Dažnai skaitome, kad drauge su tautiškumu eina ir tam tikri asmenybės bruožai, būdingi tai tautai, o ne kitai. Temperamentiniai skirtumai taip pat dažnai yra prilyginami vieno ar kito krašto temperamentui, kai tuo tarpu tai yra aplinkos pasėka, bet ne genetinis faktas.

Tautybės apibūdinimas visada rišasi su sociologinėm ir politinėm idėjom, kurios pačios yra reikalingos išaiškinimo. Cituoju žinomą nationalizmo istoriką Emerson: „The simplest statement that can be made about a nation is that it is a body of people who feel that they are a nation".

Kilmės kraštas, žmonės ir to krašto kultūra sužadina patriotizmą tam kraštui. Tai yra pagrindiniai elementai, kurie sudaro tautinį nusiteikimą. To pasėkoje mūsų gyvenimas pasidaro perpildytas daiktais, kurie primena mums mūsų kilmę, kraštą bei riša mus su tautiečiais: tai valgiai, namų dekoravimas, rūbai ir jų puošimas, vedybinės apeigos, dainos, iš lūpų į lūpas einanti tautosaka ir taip be galo . . .

Paprasta santrauka būtų, kad išsibarstę Homo sapiens apima visus žmones, nepriklausomai nuo jų rasinės ar kultūrinės kilmės. Kadangi skirtumai tarp apgyventų vietų augo didyn ir didyn, atskiri vienetai didėjo ir didėjo, jų ilgesnis buvimas kartu suformavo bendruomenes su skirtingo charakterio bruožais.

Tas skirtumas yra, egzistuoja. Jį ryškiai matome kasdieniniame gyvenime, tačiau problema atsiranda tik tada, kai tie skirtumai ir skirtingumai susikerta ir prieina iki konfliktų.

Kaip išspręsti tuos konfliktus? Kam duoti pirmenybę, kas geresnis, kas teisingesnis (kieno dainos gražesnės, jeigu norit)?

Čia ir turime prieiti šaltos ir protingos išvados, privalomos kiekvienai inteligentiškai būtybei šioje žemėje. Turime išauklėti savyje, kartu su tautiškumu, ir „tarptautiškumą". Tuo noriu pasakyti, kad, pripažindami ir mylėdami savo tautos savitumą, turime pripažinti ir kitų tautų egzistavimą bei išmokti koegzistuoti. Šis elementas turėtų būti visu stiprumu įneštas į šiandieninio jaunimo auklėjimą. Jeigu laukiame pagarbos savo papročiams ar tam, kas lietuviška, turime išmokti gerbti ir toleruoti kitas tautas.

Tolerancija turėtų išjungti kitų svėrimą ir vertinimą, nes žmonės nėra gimę lygūs. Nelygumas, tačiau, necharakteringas paskiroms tautoms — jis charakteringas paskiriems asmenims. Tuo noriu pasakyti, kad ne visos vokietaitės yra geros ir kantrios šeimininkės, ne visos prancūzės elegantiškos, ne visos italės karštos ir užsidegančios, ne visos čigonės geros burtininkės, ne visos lietuvaitės šnekutės-taršKutės . . .

Menas yra, tačiau, visus priimti tokius, kokie jie yra, tol kol nepažeidžiamas mūsų pačių suverenumas.

Dažniausiai gi draugiškumas iššaukia draugiškumą ir gražų bendradarbiavimą, kaip toj patarlėj: kaip šauki, taip ir atsilieps. Tuščias, beprasmis ir bereikalingas darbas būtų stengtis visus suvienodinti, kas kaip tik yra užkietėjusių, siaurapročių pagrindinis tikslas.

Tautinių savitumų išlaikymas padaro pasaulį patrauklų, margą, įvairų, ir taip įdomu jame gyventi . . .

Vida Viliūnaitė

ESAME DVIEJŲ VEIDŲ GENERACIJA

Visi žinome, kad lietuvių Australijoje yra labai mažai, palyginus su Amerikoje gyvenančiais tautiečiais. Tuo norėčiau pabrėžti lietuviškos kultūros išlaikymo svarbumą mūsų jaunimo tarpe Australijoje.

Šiandien matome didelį skaičių mišrių šeimų, jaunimas išemigruoja į užsienius, — tokiu būdu prarandame juos lietuviškai veiklai.

Kyla klausimas, kodėl Australijoje yra toks mažas skaičius aktyvių lietuvių. Apie tai buvo ir tebėra daug kalbama. Mano galvojimu, stipresnė pareiga turėtų būti tėvų įkvėpti vaikams daugiau lietuviškumo, kad šie užaugtų daugiau susipratę lietuviai. Tuomet būtų pasididžiavimas ne tik mūsų tarpe, bet toks jaunimas keltų lietuvių vardą ir kitataučių akyse.

Mūsų tėvai atvažiavo į svetimą kraštą, kuris neturi savo didelės kultūros, bet taip pat nesidomėjo nei kitų kraštų atvežta. Ateiviams buvo sunku įsijungti į australų aplinką, trūko komunikacijos ir pan. Australų tarpe jie liko kaip labai keisti žmonės su savo visokiais keistais papročiais.

Tuos dalykus galima suprasti, bet ne visada galima pateisinti kitus, pvz., pavardžių keitimą ir trumpinimą. Aišku, kiekvienas turėjo pasiteisinimą: bus geriau vaikams, o jie patys galės greičiau asimiliuotis.

Keičiant savus papročius, pradėta daugiau angliškai kalbėtis namuose su vaikais, priimta australiški papročiai, pvz., klubai, futbolas, australai draugai; tai daryta, norint padėti savo vaikams, kad šie nesijaustų, jog čia nepriklausą.

Reikia pabrėžti, kad ne visi tėvai keitė savo gyvenimo būdą; tebėra ir tokių, kurie bando įkvėpti lietuviškumo, daugiau ar mažiau veždami savo jaunimą į lietuviškus renginius bei bendraudami daugiau su kitais lietuviais.

Žvelgdami į šių dienų jaunimą, kiek iš mūsų tikrai galime pasakyti, kad mes kalbame lietuviškai (susikalbame kaip reikiant), žinome apie lietuvišką kultūrą, papročius ir t.t.? Atsakymas būtų neigiamas. Būdami pirmos generacijos Australijos lietuviai, mes turime du veidus — „identities": esame kartu lietuviai ir australai. Į kurią pusę krypsime labiau, pareis nuo to, kaip stipriai sugebėjo mums įkvėpti lietuvybę tėvai.

* * *

Dabartiniai naujieji laikai yra pakeitę visuomenės pažiūras į kitų kraštų kultūras. Australai pradeda priimti etninių grupių kultūrą kaip naują staigmeną: jie jau susipažįsta su mūsų tradicijomis, maistu bei gyvenimo stiliumi. Naujose aplinkybėse ir mes staiga pradedame jaustis išdidūs esą lietuviai, moką savo ir jų kalbas; tuo pačiu mes džiaugiamės būdami australais, — tas visada iškyla, kai sulaukiam lietuvių iš kitų kraštų. Tada rodome gražiausias Australijos turistines vietas, mokome australiško „slang", siūlome „meat pies" ir t.t.

Sunku mums — pirmai generacijai — rasti savo vietą tarp dviejų pasaulių. Penkias dienas savaitėje esam australai — mokyklose, universitetuose, darbe ir t.t.; bet savaitgaliais mes tampame lietuviai — renginiuose, skautuose, tautiniuose šokiuose . . .

Sakyčiau, kad svarbiausia dabar atsiminti, jog mes esame lietuviai ir rytojau

tėvai; paveldėtą lietuišką kultūrą reikės perduoti sekančiai generacijai. Todėl įkvėpkime savo vaikams meilę Lietuvai bei pasididžiavimą būti lietuviais. Juk turime seną turtingą kultūros turtą, kurio neturime teisės prarasti ar užmiršti.

Mūsų organizacijos ypač privalo rūpintis daugiau jaunimu, jo neatstumti, išklausyti bei įjungti veiklon ir jaunosios kartos idėjų; tokie žingsniai apjungtų abi puses — lietuviškumą ir australiškumą. Tik tokiu būdu gal mes išlaikysime didesnį skaičių lietuvių savo būryje, o ne jį mažinsim. Nebus tada mums nei gėdos prisipažinti, kad esame lietuviai.

Ramutė Maksvytytė

Lietuvos Operos solistė ir ASD garbės narė Vincė Jonuškaitė-Zaunienė riša Los Angeles paukštytėms tėvynės mazgelį.

L. Kanto nuotr.

VEIDAI SUKAKTYS

Australijos brolių vadeiva v.s.fil. B. Barkus.

Fil. B. Barkus — sukaktuvininkas

MV redakciją pasiekė žinios, kad tolimame Sydnejaus mieste gegužės pirmą 60-mečio sulaukė LSS Australijos rajono skautų veikėjas v.s.fil. Balys Barkus.

Brolis Balys studijavo Vytauto D. Universitete Kaune ir Žemės Ūkio akademijoje Dotnuvoje; 1942 m. tęsė studijas Vokietijoje, Halle u. Saale universitete, kurį baigė 1943 m. Profesija — agronomas.

1944 jis vėl pasitraukė į Vakarus — Vokietijon. Čia 1947 m. vedė dr. Valentiną Markevičiūtę; dvi dukros — Laima ir Rita — dabar jau baigusios universitetą ir yra akademikės skautės.

1949 m. Barkų šeima atvyko į Australiją; atlikę privalomą 2 metų darbo sutartį, įsikūrė Sydnejaus mieste.

Brolis Balys į LSS įstojo 1932 m. Kaune, Jėzuitų gimnazijoje veikusion Maironio draugovėn, kur tais pačiais metais davė skauto įžodį. 1938 m. perėjo į korp! Vytis gretas; 1939 davė skauto vyčio, o 1940 — skautininko įžodžius.

Skautiškąjį patyrimą Balys gilino įvairiose stovyklose ir kursuose, yra vadovavęs eilei skautiškų vienetų: 1932-39 vadovavo Maironio skautų draugovei Kaune;

persikėlęs studijuoti į Žemės Ūkio akademiją, 1940 m. steigė akademikų skautų būrelį (darbą sutrukdė okupacijos); Vokietijoje 1946-47 m. vadovavo skautų vienetui Oberleningene.

Sydnejuje, augindamas jauną šeimą, kurį laiką priklausė Korp! Vytis Australijos Korespondenciniam skyriui, o vėliau (nesant vietovėje ASS skyriaus) 1961 įsijungė į Sydnejaus Senųjų Skautų Židinį. 1972-1976 m. jis buvo Sydnejaus Aušros tunto tuntininkas, 1973 — rajono 25-mečio jubiliejinės stovyklos viršininkas.

LSS Australijos rajono vadijoje 1970-76, o nuo 1977.7.1 yra LSB Australijos rajono vadeiva.

Ilgiausių metų!

fil. Jonas Mockūnas

ps. Birutė Prašmutaitė

DU AUSTRALIJOS PROFILIAI

Pasaulio lietuvių spaudoje buvo trumpai paminėti du Australijos lietuvių bendruomenės nariai: Adelaidėje — Jonas Mockūnas, Melburne — Birutė Prašmutaitė.

Ta proga su šiais šauniais akademikais ir skautais supažindiname MV skaitytojus.

Ps.fil. Jonas Mockūnas — gimęs 1954 metais Adelaidėje, Pietų Australijos valstijoje. Čia baigė bendruomeninę savaitgalio mokyklą, kur įsijungė į lietuviškojo jaunimo veiklą, dalyvaudamas mokyklos pasirodymuose, skambindamas pianinu, vaidindamas, šokdamas Žilvino tautinių šokių grupėje, dalyvaudamas skautų stovyklose. Be skautų, kiek vėliau įstojo į Pasaulio Liet. Jaunimo ir Pabaltiečių Jaunimo Sąjungas, kur aktyviai reiškėsi. Dalyvavo III-me ir IV-me Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese; du kartus išrinktas į Australijos Bendruomenės Krašto Tarybą atsotvu. 1974 pravedė jaunimui Studijų Dienas.

1975 m. baigė Adelaidės universitetą BSc laipsniu; studijavo geologiją. 1976 baigė lituanistinius kursus.

Į ASS Adelaidės skyrių įstojo 1973 m. 1976-80 m. buvo šio skyriaus pirmininkas. Už skautiškąją veiklą 1977 pakeltas į paskautininkius.

Š.m. Vasario 16 d. proga Australijos Lietuvių Fondas, atžymėdamas brolio Jono veiklą bendruomenės gyvenime, jam paskyrė 250 dol. premiją.

Ps. Birutė Prašmutaitė irgi šiemet atžymėta ta pačia premija. Ji Australijos (o ypač Melburno) lietuviams žinoma kaip labai aktyvi lietuvaitė.

1969 m. baigė savaitgalio mokyklą, o vėliau — lietuvių kalbos kursus. Yra baigusi Melburno Monash universitetą BSc (Honours) laipsniu.

Nuo 1970 m. priklausė Melburno lietuvių parapijos chorui, o nuo 1974 — Melburno Dainos Sambūryje reiškėsi kaip dainininkė, pianistė ir dirigentė. Mergaičių seksteto „Dainava" narė. 1975-76 atstovavo Australijos lietuvių jaunimui III-me Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese. 1977-79 aktyviai reiškėsi Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungoje. Talkina Melburno lietuvių radio valandėlei kaip reguliari pranešėja.

Į Melburno Džiugo tuntą sesė Birutė įstojo 1968 m. Turbūt nėra praleidusi nei vienos stovyklos, yra įsigijusi laužavedės specialybę, baigusi vadovių kursus. Kurį laiką vadovavo Živilės skaučių draugovei, vėliau Jūratės prityrusių skaučių draugovei; priklauso Vyr. Skaučių Audros būreliui ir Melburno Skautininkų Ramovei. Už veiklą tunte 1979 pakelta į paskautininkes.

Jaunajai sesei ir broliui — sėkmės ateities darbuose!

Vyt. Šiaurys

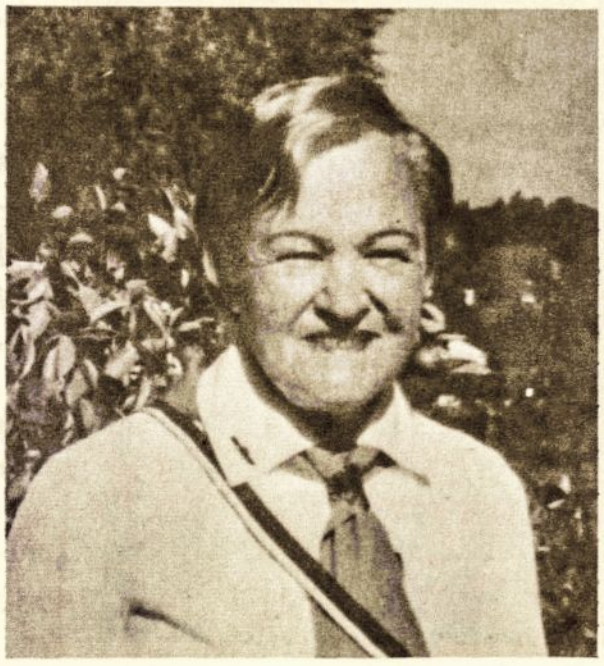

fil. E. Jonaitienė

SESĖ ELENA: nuo Tryškių iki Sydnejaus

Sydnejuje birželio 7 dieną 60-metį atšventė pedagogė ps.fil. Elena Kabailaitė-Žižienė-Jonaitienė, LSS Australijos rajono vadijos narė, visuomenininkė, vadovė.

Pirmą kartą su sese Elena teko susipažinti 1959 m. IV-je TS (papildomoje), vykusioje Morningtone, Vic., kur ji ėjo skaučių stovyklos viršininkės pareigas. Tuo metu ji gyveno Melburne, tad man — sydnejiškiui — nepažįstama. Manieji skautai

vyčiai šnairiai akim pasižvalgydavo sesių stovyklos pusėn, nutardami, kad santykiai bus nepergeriausi, nes vadovė atrodanti labai griežta . . .

Vieną vakarą, stovyklos trimitui paskelbus tylą, vyčiai ir vyr. skautės pakviečiami prie dar berusenančio laužo pašnekesiui.

Dalyvių veidų nesimatė, nes vos žėruojančios anglys daug šviesos neteikė. Išgirstu v.s. B. Dainučio (IV-tos TS viršininko) balsą, skelbiantį, kad pašnekesį apie vyčių-vyr. skaučių santykius pravesianti sesė Elena. Nebuvau per daug sudomintas . . .

Ir štai iš tamsos pasigirsta jos balsas — toks švelnus ir taip įtikinančiai kalbąs šviesiomis mintimis, įdomiais išsireiškimais, kad mes po poros minučių gaudėme kiekvieną žodį, stengdamiesi nė vieno nepraleisti . . .

Nuo tos paskaitos man ir mano vyčiams sesė Elena tapo „sava": tie „atšiaurieji" Sydnejaus broliai, jai ko paprašius, galvotrūkčiais skubėjo padaryti.

Sesės Elenos gyvenimas labai įvairus — perpintas nuolatiniu savęs tobulinimu, profesiniu-kultūriniu-visuomeniniu darbu, neskaitant jau motinos pareigų (išaugino sūnų Algį, dukras Rasą ir Eglę — visi skautai!). Gimusi Tryškiuose, Šiaulių apskr. 1937 baigė Kauno Aušros mergaičių gimnaziją, 1939 m. Paryžiaus universitete studijavo prancūzų literatūrą ir filologiją. 1939 baigė Pedagoginį Institutą Paryžiuje. Kurį laiką mokytojavo Pasvalio ir Šiaulių gimnazijose. Norėdama praplėsti mokslo žinias, 1941 įstojo į Kauno VD universiteto filosofijos fakultetą, kur studijavo iki uždarymo 1943 m. Atsidūrusi išeivijoje — Augsburge, dirbo liet. tautiniame komitete bei vedė prancūzų kalbos kursus. Australijoje 1951 pradėjo mokytojauti Sale's (Vic.) mergaičių gimnazijoje, kartu studijuodama „už akių" humanitarinius mokslus Melburno universitete, jį baigdama 1954 m. BA laipsniu. Mokytojavo bei dirbo kaip gimnazijos inspektorė Melburne ir vėliau Sydnejuje.

Su skautiškuoju judėjimu susirišo dar 1931 m. Kaune, įstodama į gimnazijos paukštyčių draugovę, vėliau — į skautes. Kurį laiką ėjo skiltininkės pareigas, 1936-37 buvo Šančių skaučių tunto adjutantė. Vokietijoje, auginant jauną šeimą, į skautišką veiklą įsijungti neteko. Melburne 1953-65 m. priklausė vyr. skaučių vienetui ir Senųjų Skautų Židiniui, nuo 1966 — Sydnejaus Senųjų Skautų Židiniui, o nuo 1979 ir Sydnejaus ASS skyriui, kurio filistere ji yra.

Yra baigusi skaučių vadovių kursus Latvijoje. 1931-37 kiekvieną vasarą stovyklaudavo su savo vienetu. Nepraleisdavo stovyklų ir Australijoje, eidama pareigas — jos pačios žodžiais — nuo virėjos iki stovyklos viršininkės . . .

Fil. Elena yra pasižymėjusi paskaitininkė, bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje; jai kiek atsipalaidavus nuo kitų darbų, LSS Australijos Rajono vadija tuoj ją pakvietė spaudos skyriaus vedėjos pareigoms!

Prasmingo gimtadienio proga sveikiname sesę Eleną ir linkime daug kūrybingų metų šeimos ratelyje ir skautų-čių gretose!

v.s. B. Žalys

10 METŲ BE STEPO KAIRIO

Laikas nesustabdomai bėga. Nepajutome, kaip dešimtmetis praėjo nuo tos dienos, kai netekome brolio Stepo Kairio. Kai pagalvoji — dešimt metų ilgas laiko tarpas: tuometiniai vilkiukai jau vyčiai, o dabartiniai dar nebuvo gimę. Nauja generacija pradeda savo skautavimą, dar nenujausdama, kad tęsia darbą, pradėtą skautininkų Lietuvos atgimimo dienose, su didžiule meile puoselėtą nepriklausomybės laikotarpy ir išvežtą į užjūrius. Tų „senų vilkų" tarpe didelę darbo vagą išvarė ir skautininkas-filisteris Stepas Kairys.

Jau 1925 metais, būdamas 9 metų, užsikrėtė skautavimo bacilomis ir tos ligos nenusikratė lygi paskutinio savo atodūsio. Ir kas Stepo neprisimena? Nuo mažiausio vilkiuko, kuriam rišo patį įspūdingiausią pirmą kaklaryšį, ligi su juo kartu dirbusio Vadijos nario, jam būnant Vyriausio Skautininko pareigose. Stovyklos, posėdžiai, kursai, suvažiavimai, „Skautų Aido" redagavimas, rašiniai kaip nenutrūkstama grandinė užpildė jo metų dienas. Nepamirštinas jo darbas ir muzikos srityje. Būdamas pats muziku, mylėjo ir puoselėjo lietuvišką dainą ir kūrė

Prieš 50 metų: Kauno sk. tunto salioninis orkestras 1929-30 metais koncertavo Kauno Radiofone, kun. Tumo dažnai kviečiamas Vytauto D. bažnyčioje, Kaišiadorių gimnazijoje, Telšių gim. ir kitur.
Orkestro dalyviai: pirmoji eilė: v.s. St. Kairys - I smuikas, s.v. Reklaitis - piano, (?) - fleita, Antroji eilė: j.s. J. Baublys - II smuikas, v.s. V. Pečiūra - orkestro vadovas, v.s. S. Baublys - violenčelė. Trečioji eilė: J. Mačys - klarnetas, Zdanius - viola ir V. Mačys - kornetas. Trūksta V. Orento - fisharmonija

muziką skautiškosiosms. Su dideliu entuziazmu dainuodami tą populiarią I-sios Akad. skautų stovyklos dainą „Dievui, Tau, Tėvyne, ir Žmonijai . . .", retas mūsų pagalvojame, kad tai jo darbo vaisius.

Paskutinių poros metų bėgyje jo dėmesys nukrypo į liaudies instrumentų muziką. Prisimenant kiek darbo, valios, kantrybės ir pasišventimo įdėta mokant vaikus skambint kanklėm, groti birbynėm ir skudučiais, stebies jo ištverme. Kartu ir pagalvoji, kad, lyg nujausdamas savo trumpą laiką, skubėte skubėjo kuo daugiau nuveikti, kuo giliau įminti pėdą skautiškoje, tuo pačiu ir lietuviškoje veikloje. Jam mirus, darbas nenustojo: liaudies instrumentų skautiška grupė, pasivadinusi „Stepo Kairio muzikiniu vienetu", vis dar džiugina visus ne tik Toronte, bet ir kitose Kanados ir J.A.V. vietovėse.

Trūksta mums jo. Ypač pajungti tą trūkumą „Romuvos" stovykloje. Apsilankius, rodos ir matai Stepą visur beskubantį, visus kalbinantį, girdi kalne jo smuiko garsus, prisimeni jo pravestus laužus, Mikės Švilpos nuotykius . . . Neveltui buvusi Vyriausia Skautininkė O. Zailskienė mums rašo „. . . Prisimenu Jūsų Romuvą, stovyklos atidarymą, kur aš buvau Jūsų visų taip šiltai sutikta. Prisimenu ir brolius, tik gaila, kad jų tarpe nebėra Stepo Kairio . . ."

v.s. M. Vasiliauskienė

1958 m. IV-oje Tautinėje stovykloje susitikę St. Kairys, įkūrėjas P. Jurgėla, O. Zailskienė ir didysis skautų rėmėjas dr. St. Biežis.

ĮVYKIAI IR PASTABOS

VYTIES KORPORACIJA AR VYČIO?

Neretai tenka spaudoje skaityti tokį išsireiškimą: Vyties korporacija. Praėjusių metų MV numeryje skaitėme net tokią antgalvę: „Quo vadis, Mūsų Vytie?"

Kas būtų „vyties" korporacija? Tai reikštų karklo vytelės, rykštės korporaciją. Taip pat šio vieneto nariai galėtų būti raitas senovės lietuvių karių būrys. Ar iš tikrųjų taip yra?

Pasitikrinkime!

1. vytìs (kilm. vyties) — karklo ar kito medžio šakelė, vytelė.

2. vytìs (kaip ir pirmas žodis) — keli senovės lietuvių kariai — raiti — žvalgybos, pasiuntinybės ar kitiems tikslams.

3. vỹtys — daugiskaita pirmo ir antro.

4. vỹtis (kilm. vyčio) — senovės lietuvių raitas karys (plg. riteris), karžygys.

5. Vỹtis — Lietuvos valstybės herbas nuo XV šimtmečio.

6. vỹčiai — ketvirto ir penkto daugiskaita.

Taigi, kalbėdami apie akad. skautų žurnalą, sakome, kad tai MŪSŲ VYČIO (ne Vyties) žurnalas: į švarko atlapą įsisegame vytį, bet ne vytelę ar vytukę. Nepeiktinas žodis būtų ir vyčiukas.

Rašome dar ir taip: Korp! VYČIO nariai susirinko . . . ir pan.

ASS nuostatai sako, jog pagal tėvynės tradiciją žodis VYTIS (kai vartojamas su santrumpa Korp!) yra nelinksniuojamas: visada eina vardininko linksniu. Taigi, rašome: Vyriausias Korp! Vytis organas yra visuotinis suvažiavimas; kilmininko atveju — Korp! Vytis suvažiavimas.

Šia proga trumpai prisiminkime vyčio kelionę į lietuvišką heraldiką. Jojąs vytis jau užtinkamas kunigaikščio Kęstučio monetose apie 1360 metus, o apie 1390 m. savo antspauduose vytį naudojo ir Vytautas su Jogaila. Įdomu pastebėti, jog anas vytis jojo į dešinę pusę, kai tuo tarpu heraldikoje raitasis paprastai šoliuoja į kairę. Kada Jogaila — tuometinis Lenkijos karalius ir Lietuvos did. kunigaikštis — savo herbo vyčiui ant kairio peties uždėjo skydą, tuomet jojikas buvo atsuktas kairėn pusėn. Skyde matomas dvigubas kryžius (vad. vyčio kryžius) taip pat Jogailos šeimos herbas, simbolizuojąs dviejų krikš. valstybių — Lietuvos ir Lenkijos — susišliejimą.

Oficialų nepr. Lietuvos herbo VYČIO modelį pagamino dail. J. Zikaras.

red.

LSS Australijos rajono vadija 1979-1981. Antras iš dešinės - rajono vadas v.s. BŽalys.Atkreipkite dėmesį, kiek narių puošiasi Sąjūdžio juostomis!

ASS AUSTRALIJOJE — PRIVALU!

(laiško ištrauka)

Kai dėl ASS Australijoje, — buvo taip: Iki neseniai rajono vadijoje buvo politika, kad rajone ASS yra nereikalingas, nes mūsų skautų skaičiai yra maži, o ASS išsiplėtimas būtų tik jėgų skaldymas. Esu rajono vadijoje be pertraukos nuo 1959 m. Iš pradžių tikėjau, ką sakė „specai", nes (kaip nestudijavęs) akademiku nebuvau ir apie juos težinojau iš spaudos ir pasakojimų. Tačiau su laiku įsitikinta, kad mes darome didelę klaidą, kitoms organizacijoms atiduodami savo elitą. Kad lietuviškajam reikalui irgi yra reikalingi išsilavinę žmonės — sutinku, bet privalu, kad dalis jų liktų ir su viena gyvybingiausių organizacijų bendruomenės gyvenime — skautais.

Tad jau nuo rajono vado v.s. A. Jakšto laikų pradėjome po truputį spaudoje užsiminti apie akademikus, pasikalbėti su jaunaisiais universitetų auklėtiniais, kad reikėtų ASS. Žinoma, nieko nebūtų išėję be brolio Jonaičio. O ir jam, turbūt, didžiausia pagalba atėjo iš VI TS surengtos ASS sueigos, kurioje žiūrovu ir aš dalyvavau.

Ačiū Dievui — Sydnejaus ASD (trūksta Korp! Vytis) gražiai veikia, Melburno Korp! Vytis (neturi ASD sk.) gyvuoja; blogiau su ASS Adelaidės skyriumi, kuris — vienas pats išdirbęs virš 30 metų — pavargo ir dabar „sirguliuoja" . . . Tikėkimės, kad jie atbus! Jų bėda — nesugebėjimas pritraukti jaunųjų.

v.s. B. Žalys

IŠ KRONIKOS

GRAŽUS A.S.D. PASIRODYMAS

Sydnėjaus Akademikių Skaučių Draugovė nedidelė, todėl kiekviena jos narė stengiasi atlikti darbo už kelias. Entuziazmo ir iniciatyvos jos vis pilnos, nors visos arba jau dirba profesinį darbą, arba jam ruošiasi.

Prieš pusmetį draugininkė ps. Eglė Suchoverskienė pranešė, kad akademikės nutarusios suruošti trijų Pabaltijo tautų išeivių meno ir tautodailės parodą, kuri vyks miesto centre ir bus atvira ne tik saviesiems, bet ypač australiškajai visuomenei. Toks įvykis duosiąs progą pabaltiečiams tarpusavy pabendrauti, o taip pat primins ir australams apie mūsų tautas, mūsų reikalus ir gyvastingumą. Sydnejuje tokios jungtinės pabaltiečių parodos niekad nėra buvę.

Drauge nedirbusiems nelengva ir įsivaizduoti, kiek reikia pastangų tokiam renginiui pravesti. Vieta numatyta Commonwealth banko vestibiulyje, kur dažnai vyksta įvairios parodos, bet kurį gauti nėra lengva, nes pirmiausia reikia įrodyti, kad tokia paroda yra vertinga ir prasminga. Reikia susitikti ne tik su lietuvių, bet ir su latvių bei estų dailininkais ir meistrais ir užsitikrinti jų dalyvavimą. Vėliau reikia surinkti eksponatus, juos išstatyti, apdrausti, paruošti katalogus, kvietimus, suorganizuoti atidarymą, rasti žmones, kurie parodoj budėtų, aiškintų, parduotų eksponatus ir t.t. Pagaliau, parodai pasibaigus, seka eksponatų grąžinimas, sutvarkymas, atsiskaitymas. Neveltui Sydnejaus ASS filisteriai, apie tokį jaunųjų sumanymą išgirdę, labiau išsigando negu apsidžiaugė . . .

ASD parodos atidarymas

Paroda vyko nuo birželio 2 iki 13-tos dienos, darbo dienomis, kasdien nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Eksponatų išstatyta net 334. Oficialus atidarymas buvo birželio 2 d. vakare. Erdviose ir puošniose patalpose tarp marmuro kolonų pastatyti stalai eksponatams išdėlioti ir specialios pertvaros paveikslams pakabinti. Skoningas išdėstymas iš karto patraukia akį ir po pirmo prabėgimo skatina dar ne vieną kartą sustoti ir atidžiau pasižiūrėti. Paveikslų galėjo būti daugiau. Vieno kito gal ir kokybė ne visai viešos parodos lygio, bet kaip malonu centrinėje parodos vietoje iš karto pastebėti visoje Australijoje pagarsėjusių Evos Kubbos ir Henriko Šalkausko darbus! Tautodailės darbai įvairūs ir turtingi. Čia grupė trijų lietuviškų kryžių — E. Lašaičio medžio darbai — regis miniatūroj atkelti iš Lietuvos pakelių ar kiemelio prieš seklyčios langus. Latviškos žvakidės, dėžės, rėmeliai ir kitokie drožiniai įdomių linijų, nors gal sunkoki, papuošti gintarėliais, ąžuolų lapų, kanklių ornamentais; estiškų tautinių drabužių papuošalai, mezginiai, siuvinėjimai tokio smulkumo ir dailumo, kad, rodos, ir patikėti sunku; sidabro papuošalai, kai kurie su gintaru, tradiciškai latviški, kiti jau su Australijos akmenimis — moderniški, bet vis dėlto išduoda autoriaus iš kitų pajūrių atsineštą dvasią bei nuotaiką. Viskas įdomu!

Į atidarymą susirinko pora šimtų svečių — visa paroda pilna. Ir kalbos girdisi net keturios: lietuvių, latvių, estų ir anglų. Draugininkė Eglė pasveikino susirinkusius ir parodą oficialiai atidaryti pakvietė p. Samios, MBE, etninių bendruomenių tarybos pirmininką, kuris pasidžiaugęs parodos turtingumu, svečių gausumu, pabrėžė, kad kaip tik tokiais renginiais ir kuriama marga įvairiakilmės Australijos kultūros mozaika.

Per sekančias dvi savaites parodą aplankė tikrai daug žmonių. Budėjusiems buvo įdomu stebėti apsilankiusiųjų reakcijas; savieji dažniausiai ir pasidžiaugė ir po truputį pabarė, stengėsi patarti, kaip būtų buvę geriau, ar kaip vertėtų kitą kartą organizuoti. Australų ryški dauguma džiaugėsi, gyrė, teiravosi. Ypač klausė, kas ir iš kur tie darbų autoriai. Vienas pakartotinai atėjęs prašė ant žemėlapio parodyti, kur tas Pabaltijis. Kitas mėgino aiškinti, kad tokių kraštų iš viso nebesą, taigi iš kur tie lietuviai, latviai, estai . . . Visa tai davė progos pakalbėti su svečiais ir paaiškinti apie savo kraštą, kilmę, kalbą, papročius, likimą. Nemažai išstatytų darbų buvo parduota.

Taigi — ir šis jaunų akademikių bandymas kultūriškai pabendradarbiauti su estais ir latviais, o taip pat išeiti į platesnę viešumą ir atkreipti australų dėmesį į savo kilmės skirtingumo ir savo tolimos tėvynės reikalus buvo pilnai sėkmingas ir vertas pasididžiavimo.

Ačiū jaunoms sesėms!

fil. E. Jonaitienė

SVARSTĖME IŠEIVIJOS KULTŪRĄ

Liepos 14 d. I. ir E. Jonaičių namuose įvyko ASS Sydnejaus skyriaus sueiga. Nedidelis mūsų būrelis, broliai ir sesės gyvena toli išsiskirstę šio plataus miesto pakraščiuose, bet į sueigas renkasi ištikimai ir punktualiai. Ir šioje dalyvavo 14 narių. Skyriaus pirmininkas I. Jonaitis, sueigą atidarydamas, pasveikino Akademikių Skaučių Draugovės seses su jų vėliausiu pasirodymu — australiečių visuomenei surengta pabaltiečių meno ir tautodailės paroda, kuri praėjo tikrai sėkmingai. Iš tikrųjų, jaunų akademikių didelis darbas jau ne kartą praturtino Sydnejaus lietuvių bendruomenės gyvenimą, o dabar pagarsino mūsų vardą ir tarp vietinių gyventojų.

NAUJAS DIPLOMAS

Sueigai vesti pakviestas fil. V. Bukevičius. Turėjome progos ir vėl pasidžiaugti, šį kartą asmenišku pasiekimu: sesė Vida Viliūnaitė sėkmingai užbaigė aukštąjį mokslą, įsigydama Bachelor of Pharmacy diplomą. Visiems besidžiaugiant, sesei Vidai persegtas ASD ženkliukas į dešinę pusę, tuo suteikiant filisterės vardą, įteikta puokštelė gėlių, o fil. M. Milienė jai tarė sveikinimo žodį.

PAREIGA TĖVYNEI

Šios sueigos pašnekesio išeities tašku parinkta T. Venclovos IV PLJaunimo Kongrese skaityta paskaita, tema: „Ar galima kultūros kūryba išeivijoje?" Kalbėjome apie paskaitos autoriaus nagrinėjamus tris lietuvių rašmenijos srautus: oficialiąją krašto rašmeniją, čionykštę — emigracinę ir Lietuvos pogrindžio savilaidinę. Panagrinėję autoriaus mintis, stengėmės ieškoti jų pritaikomumo mūsų akademiškai skautiškame gyvenime ir ypač mūsų mažoje šeimoje, esančioje toli nuo didesnių išeivijos centrų. Priėjome tokių išvadų: pritarėme paskaitos autoriaus teigimui, kad, nors Lietuvos lietuviai žino tik dalį to, kas sukurta ir pasiekta išeivijoje, bet vis dėlto pasidalinimas krašto oficialiosios ir išeivijos kūrybos pasiekimais šiandien yra šiek tiek lengvesnis negu anksčiau. Tačiau, kad Lietuvos pogrindžio savilaida galėtų pasiekti skaitytojus ir savų ir svetimųjų tarpe, reikia pasiryžusios užsienio lietuvių pastangos. Savilaidoje dirbą žmonės kasdieną rizikuoja savo laisvę ir net gyvybę. Kad jų auka nebūtų veltui, mes laisvame pasaulyje turime imtis pareigos savilaidos raštus garsinti ir platinti. Akademinė Skautija tą pareigą jau seniai vykdo: ji surenka ir atskirais tomais išleidžia Lietuvos pogrindžio „Aušrą".

„Aušra" kaip ir „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" nėra vieninteliai, bet turbūt patys svarbiausi Lietuvos pogrindžio leidiniai. „L.K.B. Kronika" yra labiau pagarsinta ir turi daugiau rėmėjų. Tuo tarpu „Aušra" pasidarė Akademinės Sautijos (taigi — ir mūsų visų) tarsi globotinė. Tačiau ar bent visi žinome, kas ta „Aušra", ko ji siekia, ir kaip galime prisidėti prie jos išlaikymo ir platinimo? Prisiminėme, kad „Aušra" Lietuvoje pradėjo eiti 1975 m. ir vis dar tebeina. Kad jos tikslus suprastume, perskaitėme pirmojo numerio įžangą.

„Aušra", kaip ir kiti pogr. leidiniai yra balsas kenčiančios, išnaudojamos, naikinamos, bet vis kovoti nenustojusios Lietuvos. Ji parodo tą dabartinės Lietuvos gyvenimo pusę, kurią oficialioji spauda nutyli. „Aušros" šauksmą išgirdę, laisvo pasaulio lietuviai negali likti nejautrūs ir į jį neatsiliepti.

KĄ MES GALIME?

Priėję šį pašnekesio tašką, svarstėme, ką konkrečiai turėtų reikšti atsiliepimas į tą šauksmą. Priėjome išvados, kad atsakymą kiekvienas tegali surasti asmeniškai savo paties sugebėjimuose ir sąžinėje. Tačiau, mažų mažiausiai, kiekvienas privalome bent pats įsigyti „Aušros" išleistus komplektus, rūpestingai perskaityti, įspūdžiais su kitais pasidalinti ir pasirūpinti, kad Akademinės Skautijos Leidyklos atsiųsti leidiniai iki paskutinio būtų išplatinti ir pagarsinti. Šįmet tai ypatingai tinkamas uždavinys, nes juk minime ne tik krašto, bet ir jo žodžio bei spaudos pavergimo keturiasdešimtį metų.

KAS DIRBS SYDNEJUJE UŽ 20 METŲ?

Toliau pašnekesys nukrypo į mūsų būrelio narių ateities darbo galimybes. Filisteriai, ypač vyresnieji, draugovės narėse matė tą lietuviškosios bendruomenės mažumą, kuri ruošia minėjimus ir kitokius renginius, dirba spaudoje, ir kuri taip labai reikalinga plačiai pasyvesnei daugumai, kuri tuos parengimus lanko, jais džiaugiasi, laikraščius skaito, bet vadovavimo imtis nenori ar negali. Mūsų akademikės skautės jau daug kartų įrodė savo sugebėjimus, entuziazmą ir ištikimybę. Visos jau Australijoje gimusios laisvai ir gražiai kalba lietuviškai. Reikia tik niekad neleisti pavargti, sustoti. Reikia jausti pareigą ir toliau neatsisakyti darbingosios mažumos naštos. Ta pačia proga iškeltas ir vienas trūkumas: silpnumai pastebimi rašto kalboje. Pasvarstyta, kaip tuos silpnumus nugalėti.

Jaunosios sesės viena po kitos iškėlė savo rūpesčius. Viena baiminosi, kad tokiai visą gyvenimą besitęsiančiai pareigai gali pritrūkti ištvermės: jos gi čia gimusios, sunku jausti tokį prisirišimą prie Lietuvos, kokį jaučia vyresnieji. Kiti spėliojo, kad gali ateiti tokia diena, kai ne bendruomenės dirbančiųjų mažuma nebemokės lietuvių kalbos, bet pasyviųjų klausytojų dauguma jos nebesupras. Ar bevertės leisti lietuviškus laikraščius, jei nebebus skaitytojų? Dar kita rūpinosi, kad po dešimtmečio ar kito, kai pirmoji išeivių karta išmirs, tai nebebus su kuo pasitarti, pasiklausti.

Ir vis dėlto, po gyvų diskusijų priėjom bendros išvados, nors ir neatsisakydami kai kurių abejonių: jei lietuvių išeivijos gyvenimas per trisdešimtį metų nenumirė, bet tik išaugo ir išsiplėtė, tai — reikia tikėti — taip bus ir po šešiasdešimt. Ateities istorijos vyksmas nežinomas, bet šiandien neturime teisės nusiminti, netekti vilties, pasitraukti. Verčiant į skautų kalbą: vis budime, o į Akademinės Skautijos: dirbame ad meliorem!

1980 METINĖ ŠVENTĖ

Einamieji reikalai savaime derinosi su diskusijose iškilusiom mintim. ASS Sydnejaus skyrius yra iš J.A.V. gavęs paplatinti ASS leidyklos išleistų knygų. Pasiūlyta metines šventės programoj pravesti tų knygų pristatymą. Ypatingas dėmesys kreiptinas į „Aušrą", iš kurios galėtų ir ištraukų paskaityti ir daugiau papasakoti. Smulkesnės programos sudarymas paliktas atsakomingam rengėjui fil. B. Barkui.

K. E.

PIRMOS AKIMIRKOS
IŠ ASS STUDIJŲ DIENŲ
Three Rivers, MI
1980.VII. 21-24
R. Korzono nuotr.

(Plačiau sekančiame numeryje)

Rimvydas Kasiulis atlieka meninę vakaronės dalį

Atsipūtimas tarp simpoziumų: D. Brazdžiūnaitė, T. Gaidelytė ir L. Lauciutė. Toliau - R. Pauperienė

Studijų dienų rengimo komiteto p-kas Kęst. Jėčius (dešn.) su prelegentu prof. J. Šmulkščiu

Šv. mišias atnašauja ASS Chicagos skyriaus kapelionas Alg. Kezys, SJ., skaitinius apteikia J. Dainauskas

AUSTRALIŠKAS SUMUŠTINIS

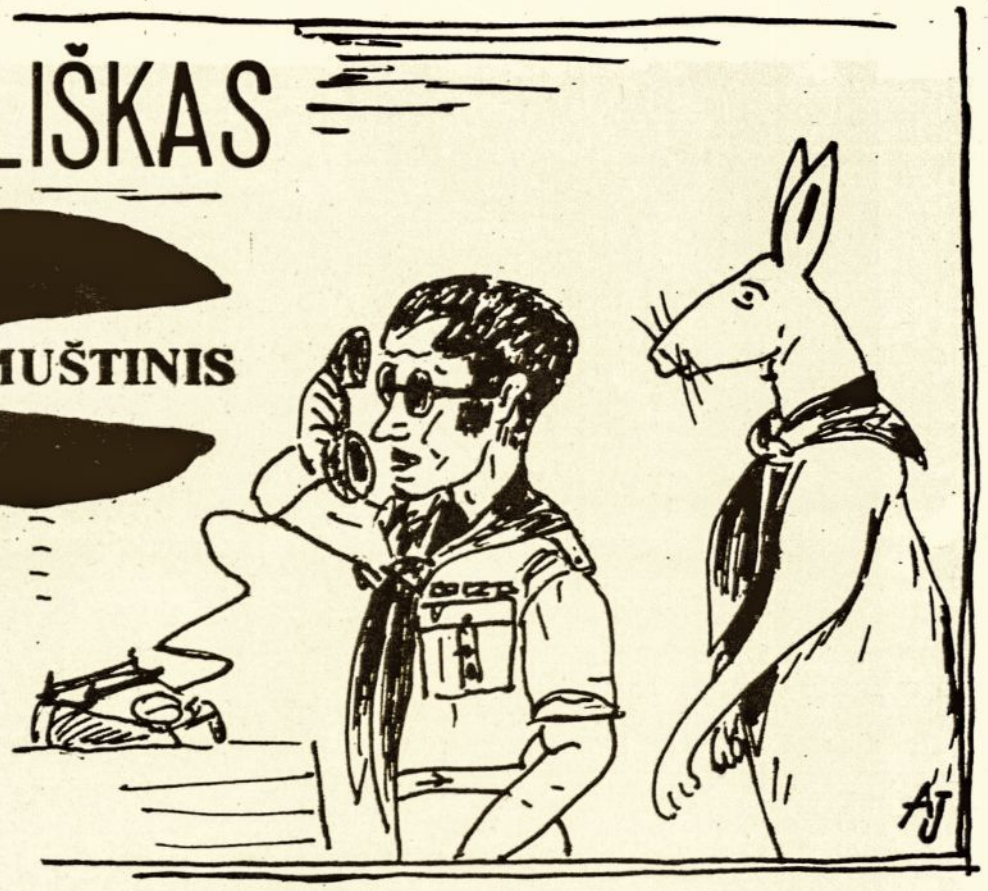

Piešiniai brolių Al. Jakšto ir R. Badausko

- Alio, alio, kolega redaktoriau! Čia pristatau mūsų naujausią filisterį, atvykusį iš "bušo"

v.s. B. Žliui už nugaros su bizūnu prižiūrint, redaktorius fil. A. Jakštas prakaituoja, ruošdamas naują T.S. laikraščio numerį...

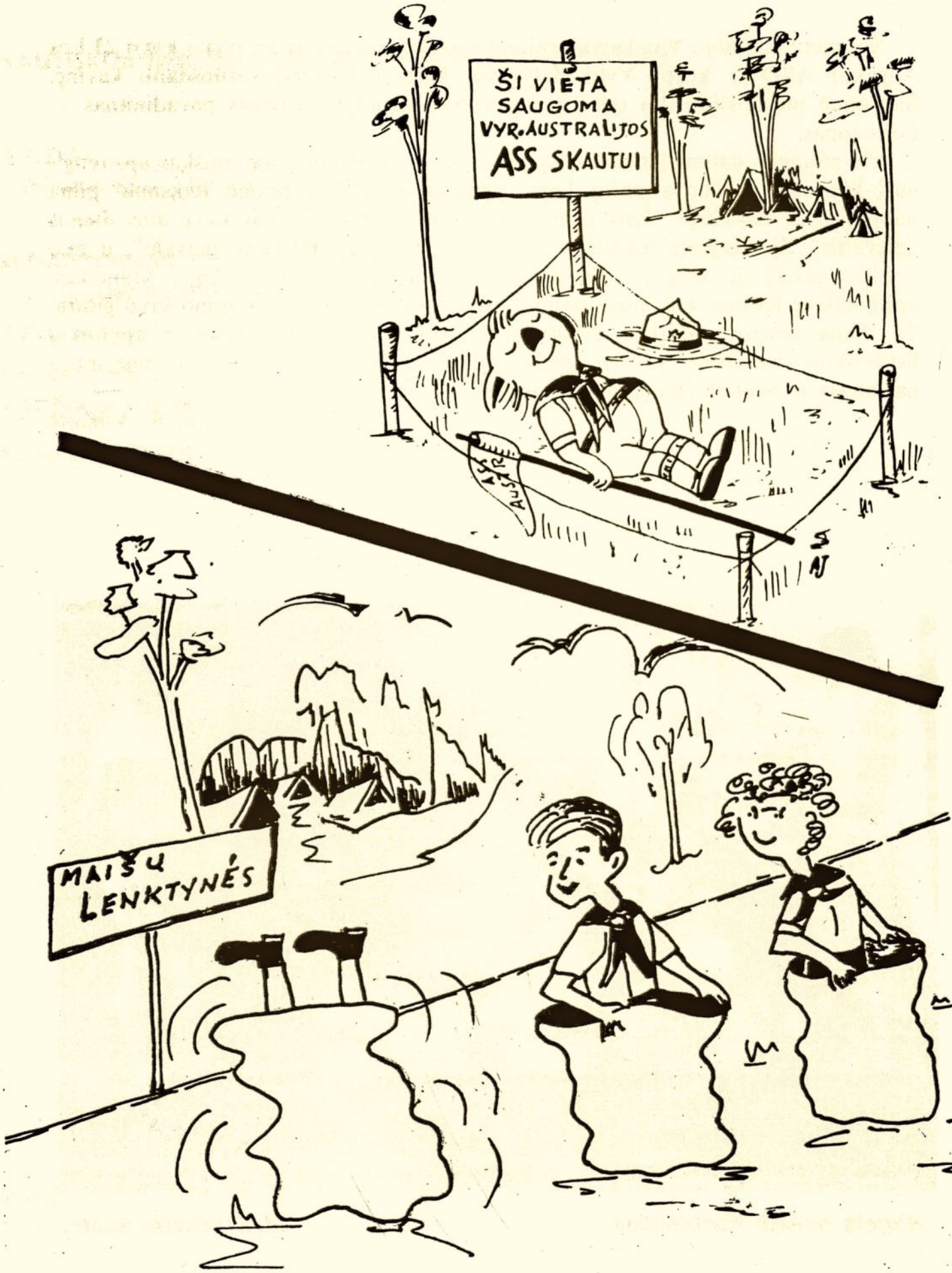

Vilkiukas: sakiau, kad tas filisteris sumaišys maišo galus.

L. A. MUGĖJE

Šių metų Ramiojo Vandenyno rajono Kaziuko mugėje (kuri įvyko kovo 23 Los Angeles) ASD ir korp! Vytis dalyvavo, kaip ir kasmet, suruošdami kavinę. Šiemetinė mūsų kampelio tema buvo senovės Graikija; kavinės pavadinimas — Partenonas.

Prie patalpos dailingų dekoracijų prisidėjo ir akademikų autentiškas apsirengimas togomis ir skanūs pačių kepti pyragaičiai. Diena praėjo linksmai, pilna nuotykių. L. A. korp! Vytis pirmininkas senj. Vytenis Vilkas buvo šios dienos „dievaitis". Jį merginos vaišino vynuogėmis ir girdė „Perkūno gaivalu", o nuo visokių priešų jį saugojo Raimundas Paškauskas ir senj. Algis Stančikas, apsiginklavę ietimis, kol mūsų dainius senj. Saulius Matas linksmino savo gitara. Tą dieną senovės Graikija gyvavo Los Angelyje, o šio miesto ir apylinkių lietuviškoji visuomenė, gausiai apsilankydama į Partenono kavinę, parėmė mūsų pastangas ir nuotaikingai praleido popietę.

t.n. R. Vilkaitė

Angelų miesto Partenonas *M. Stočkutės nuotr.*

MŪSŲ VYTIS 1980 VASARA

SKAUTIŠKOS MINTIES JAUNIMO IR VADOVŲ ŽURNALAS

LEIDŽIA:
Akademinis Skautų Sąjūdis

REDAKTORIUS:
v.s. Juozas Toliušis
7220 S. California Ave., Chicago, IL 60629

Redaktoriaus pavaduotojas
v.s. Balys Vosylius

ADMINISTRATORIUS:

EKSPEDICIJA:
Čikagos A.S.S. skyrius

SPAUSDINA:
Vi Vi Printing, 4346 So. Western Ave.,
Chicago, Ill. 60609

PRENUMERATOS KAINA:
Metams: JAV ir Kanadoje $6.00, kitur $3.00. Atskiro numerio kaina $2.00. Metinė Garbės Prenumerata $10.00. Aukos virš nurodytų kainų gali būti atskaičiuojamos nuo apmokestinamų pajamų JAV-se. Prenumerata ir aukas prašome siųsti Administratoriui.

PASTABA:
Redakcija gerbia autorių nuomones ir teisę nevaržomam konstruktyvių minčių reiškimui. Straipsniai su autorių pavarde, slapyvardžiu ar inicialais neįpareigoja skautų vadovybės, leidėjų ar redakcijos. Rankraščiai gali būti taisomi kalbos, formos ar stiliaus atžvilgiu.

MUSU VYTIS [**OUR KNIGHT**] is a magazine published for young adults and youth leaders by the Lithuanian Collegiate Scout Movement, a division of Lithuanian Scout Association, Inc., a not for profit educational corporation of Illinois, exempt from USA Federal taxes by IRS ruling, code 501 (c) (3), certificate No. CHI-EO-67-343. Managing Editor: Alfredas Kleinaitis, 11044 W. 84 Place, Willow Springs, Ill. 60480.

ALp(LK)3088
1980,vasara

90.775.53.